

Sekce dohledu nad finančním trhem II

V Praze dne 8. listopadu 2023
Č.j. 2023 / 142419 / 650
Ke sp. zn. Sp/2020/386/573
Počet stran: 38

ROZHODNUTÍ

Česká národní banka (dále též „správní orgán“) jako orgán dohledu nad finančním trhem podle zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů a orgán dohledu nad oblastí poskytování spotřebitelských úvěrů podle zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spotřebitelském úvěru“), rozhodla v řízení vedeném podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „přestupkový zákon“), zahájeném dne 4.1.2023 vydáním příkazu, č.j. 2023/1661/570, se společností Movinero s.r.o., IČO 042 33 735, se sídlem Plzeňská 345/5, Smíchov, 150 00 Praha 5, takto:

I.

Společnost Movinero s.r.o., IČO 042 33 735, se sídlem Plzeňská 345/5, Smíchov, 150 00 Praha 5 byla shledána vinnou, že

- (i) **v období od 16.5.2018 do 31.8.2020 nezavedla a neudržovala pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti žadatelů o spotřebitelský úvěr, která by byla vhodná z hlediska řádného poskytování spotřebitelského úvěru a přiměřená povaze, rozsahu a složitosti činností nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru a zajišťovala řádné a plynulé poskytování spotřebitelského úvěru, neboť od spotřebitelů požadovala pouze 1 doklad o příjmech anebo náhled na účet spotřebitele prostřednictvím služby Instantor za poslední 3 měsíce, v rámci automatického posouzení úvěruschopnosti, které bylo prováděno u každé žádosti o opakovaný úvěr, vycházela při určování výše příjmu z údaje o výši příjmu, který spotřebitel deklaroval, ale nedokládal a při určování výdajů vycházela výhradně z údaje o výdajích deklarovaných spotřebitelem a z paušálně stanovené částky 4 000 Kč, přičemž do konce března 2019 výdaje spotřebitele nezjišťovala vůbec ani v rámci žádosti o úvěr a vycházela tak pouze z paušálně stanovené částky výdajů 4 000 Kč,**

t e d y p o r u š i l a

ustanovení § 15 zákona o spotřebitelském úvěru,

- (ii) **v období od 1.6.2019 do 31.5.2020 před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru řádně neposuzovala úvěruschopnost jednotlivých spotřebitelů žádajících**

- ze vzorku 36 úvěrových případů v 19 případech (smlouva č. [REDACTED], zákazník [REDACTED], smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED]) vycházela z nedostatečně doloženého příjmu spotřebitele a

[illegible]

ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru,

(iii) v období od 1.6.2019 do 31.5.2020 v celém vzorku 7 úvěrových případů, u kterých došlo k prodloužení doby splatnosti úvěru (smlouva č. [REDACTED], zákazník [REDACTED], smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED], smlouva č. [REDACTED]) před uzavřením další smlouvy o spotřebitelském úvěru neposuzovala úvěruschopnost jednotlivých spotřebitelů, když řádně nezjišťovala příjmy a výdaje spotřebitelů,

ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru,

- (iv) od 16.5.2018 do 31.8.2020 v celém vzorku 7 úvěrových případů, u kterých došlo k prodloužení doby splatnosti úvěru (smlouva č. [REDAKCE] zákazník [REDAKCE], smlouva č. [REDAKCE], smlouva č. [REDAKCE], smlouva č. [REDAKCE], smlouva č. [REDAKCE], smlouva č. [REDAKCE]) ve smlouvě o spotřebitelském úvěru uváděla nepravdivé informace, když uváděla, že se jedná o bezúčelový spotřebitelský úvěr, ačkoli jeho účelem bylo splacení předchozího úvěru, a dále že částka odpovídající výši úvěru je vyplacena na bankovní účet zákazníka, ačkoli ve skutečnosti byla započtena vůči nesplacené jistině z předchozího úvěru,

t e d y p o r u š i l a

ustanovení § 77 zákona o spotřebitelském úvěru,

- (v) období od 16.5.2018 do 30.11.2019 neposkytovala spotřebitelům informace o tom, že důvodem odmítnutí poskytnout spotřebitelský úvěr je výsledek automatizovaného zpracování údajů nebo vyhledávání v databázích,

t e d y p o r u š i l a

ustanovení § 89 zákona o spotřebitelském úvěru,

č í m ž s e d o p u s t í l a

- ad (i) přestupku podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru,
ad (ii) přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru,
ad (iii) přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru,
ad (iv) přestupku podle ustanovení § 153 odst. 1 písm. d) zákona o spotřebitelském úvěru,
ad (v) přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. h) zákona o spotřebitelském úvěru,

z a c o ž s e j í u k l á d á

podle ustanovení § 154 odst. 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru pokuta ve výši 2 000 000 Kč (slovy dva miliony korun českých). Pokuta je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Celního úřadu pro hlavní město Prahu vedený u České národní banky, č. 3754-67724011/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol je identifikační číslo plátce.

II.

Společnosti Movinero s.r.o., IČO 042 33 735, se sídlem Plzeňská 345/5, Smíchov, 150 00 Praha 5, se podle ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu ve vazbě na ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení ve znění vyhlášky 112/2017 Sb. ukládá náhrada nákladů řízení ve výši 1 000 Kč (slovy jeden tisíc korun českých). Paušální náhradu nákladů řízení je společnost Movinero s.r.o., IČO 042 33 735, se sídlem Plzeňská 345/5, Smíchov, 150 00 Praha 5, povinna zaplatit do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet České národní banky, č. 115-69193891/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol je identifikační číslo plátce.

ODŮVODNĚNÍ

A. Identifikace účastníka řízení

1. Společnost **Movinero s.r.o.**, IČO 042 33 735, se sídlem Plzeňská 345/5, Smíchov, 150 00 Praha 5 (dále jen „účastník řízení“) od 16.5.2018 disponuje povolením k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru. Do 3.2.2023 byl účastník řízení veden v obchodním rejstříku pod názvem **Viva Credit s.r.o.**
2. Statutární orgán účastníka řízení je tvořen dvěma jednatelem, kterými jsou Viorel-Bogdan Stan, nar. 19.10.1978, bytem Ale. Arinii Dornei 11, Bukurešť, Rumunsko a Laurentiu-Ionut Stan, nar. 18.4.1974, bytem Bld. Camil Ressu 56, Bukurešť, Rumunsko. Kontrolním orgánem účastníka řízení je dozorčí rada, jejíž předsedkyní je Diana-Luminita Stan, nar. 11.11.1988, bytem sos. Nicolae Titulescu 163, Bukurešť, Rumunsko.
3. Prokuristou je Ondřej Šmakal, nar. 10.4.1982, bytem U Vlachovky 923/2, Libeň, 182 00 Praha 8.
4. Správní orgán provedl u účastníka řízení kontrolu podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „kontrolní řád“). Předmětem kontroly bylo prověření dodržování právních předpisů při výkonu činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru.

Rozhodná právní úprava

5. Podle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod vyhlášené jako součást ústavního pořádku České republiky usnesením Předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb. (dále jen „listina“) se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán; pozdějšího zákona se použije, je-li to pro pachatele příznivější. Zákon o spotřebitelském úvěru byl několikrát novelizován. Na základě porovnání příslušných znění výše uvedených zákonů správní orgán konstatuje, že zůstala zachována jak obsahová totožnost konkrétních zákonem stanovených povinností, které jsou relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, tak též jejich trestnost z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii přestupku. Rovněž otázka typové závažnosti nahlížení na porušené právní povinnosti nedoznala změny ve prospěch účastníka řízení.

Posouzení promlčení

6. Odpovědnost za přestupek se v souladu s ustanovením § 2 odst. 1 přestupkového zákona posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Podle ustanovení § 2 odst. 2 přestupkového zákona platí, že přestupek byl spáchán v době, kdy pachatel konal nebo v případě opomenutí byl povinen konat, přičemž není rozhodující, kdy následek nastal nebo měl nastat. Podle ustanovení § 31 odst. 1 přestupkového zákona platí, že promlčecí doba počíná běžet dnem následujícím po dni spáchání přestupku.
7. Správní orgán se zabýval skutečností, zda nedošlo k zániku odpovědnosti účastníka

řízení za uvedené přestupky. V této souvislosti správní orgán konstatuje, že rozhodnutí bylo vydáno včas a nedošlo k prekluzi odpovědnosti za předmětné skutky uvedené ve výroku rozhodnutí. K zániku odpovědnosti podle ustanovení § 30 přestupkového zákona ve spojení se speciálním ustanovením § 46e odst. 3 zákona o České národní bance nedošlo, neboť promlčecí doba činí 5 let ode dne následujícího po dni spáchání přestupku a současně v posuzovaném došlo zahájením správního řízení dne 4.1.2023, tj. vydáním příkazu, ve smyslu ustanovení § 32 odst. 2 přestupkového zákona k přerušení promlčecí doby.

B. Průběh kontroly a přestupkového řízení

8. Kontrola byla zahájena dne 2.6.2020 doručením oznámení o zahájení kontroly ze dne 1.6.2020, č.j. 2020/064691/CNB/650. Výsledky kontroly shrnul správní orgán v protokolu o kontrole ze dne 31.8.2020 č.j. 2020/108545/CNB/650, který byl účastníkovi řízení doručen dne 31.8.2020. Dne 15.9.2020 č.j. 2020/115309/CNB/650 účastník řízení podal námitky proti protokolu o kontrole. Dne 8.10.2020 č.j. 2020/124926/CNB/650 bylo vydáno rozhodnutí o námitkách, které bylo účastníkovi řízení doručeno téhož dne.
9. Správní orgán zahájil dne 4.1.2023 vydáním příkazu č. j. 2023/1661/570 (spis č.l. 21-53) řízení z moci úřední s účastníkem řízení. Příkaz byl účastníkovi řízení doručen dne 4.1.2023. Účastník řízení podal dne 11.1.2023 č.j. 2023/5449/570 (spis č.l. 54-68) proti příkazu odpor.
10. Dne 8.2.2023 pod č.j. 2023/16965/570 (spis č.l. 73-75) správní orgán účastníka řízení informoval, že v předmětném řízení shromáždil dostatečné podklady pro vydání rozhodnutí ve věci a informoval ho o jeho právu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí.
11. Dne 14.2.2023 účastník řízení nahlédl do spisu. Z nahlížení byl pořízen protokol č.j. 2023/18422/570 (spis č.l. 78-82). Účastník řízení se již dále nevyjádřil.

C. Skutková zjištění, právní posouzení a vyjádření správního orgánu

12. Účastník řízení poskytoval tzv. „mikroúvěry“, tedy nezajištěné neúčelové spotřebitelské úvěry jiné než na bydlení do maximální výše 20 000 Kč na dobu až 35 dnů s jednorázovou splatností. První úvěr byl vždy poskytován zdarma, bez poplatků a s nulovým úročením. Tyto úvěry proto nespádají do působnosti zákona o spotřebitelském úvěru a nebyly tedy předmětem kontroly. Každý další úvěr je již úročen pevnou úrokovou sazbou (1,25 % p. d.). Úvěry byly poskytovány s průměrnou výší jistiny 6 400 Kč na průměrně 28 dní. Spotřebitel měl možnost prodloužení doby splatnosti poskytnutého úvěru. Úvěry byly spláceny především prostřednictvím automatického stržení splátky z autorizované karty klienta. Klient měl též možnost úhrady prostřednictvím bankovního převodu nebo vkladu na účet účastníka řízení.

Příklad

První úvěr za 0 Kč

Úvěr ve výši 8 900 Kč, doba splatnosti 35 dnů, poplatek za uzavření smlouvy ve výši 0 Kč, úrok za první měsíc 0 %. Ověřovací platba ve výši 1 Kč je realizována při ověřování platební karty a po ověření je 1 Kč vrácena tak, že je zrušena blokáce platby ze strany účastníka řízení. První úvěr je pro spotřebitele zcela zdarma.

Prodloužení prvního úvěru za 0 Kč

Pokud byla doba splatnosti úvěru prodloužena o dalších 35 dnů, poplatek za prodloužení je ve výši 0 Kč + úroková sazba 1,25 % denně z částky poskytnutého úvěru (výše úroku 3 894 Kč). Celková částka k zaplacení dle § 3 odst. 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru je ve výši 12 794 Kč.

Prodloužení úročeného úvěru

V případě prodloužení splatnosti o dalších 35 dnů je poplatek za prodloužení ve výši 3 894 Kč + úroková sazba 1,25 % denně z částky poskytnutého úvěru (výše úroku 3 894 Kč). Celková částka k zaplacení dle § 3 odst. 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru je ve výši 16 688 Kč.

13. V následující tabulce je uveden přehled poskytnutých úvěrů za kontrolované období, tedy od 1.6.2019 do 31.5.2020, přičemž první úvěr v rámci kontrolovaného období byl poskytnut dne 3.6.2019 a poslední dne 29.5.2020:

Celkový počet všech poskytnutých úvěrů za kontrolované období	24 718
Celkový počet všech zamítnutých žádostí o úvěr (záznam v registru, neúplnost náležitostí v dokladech předložených k proplacení, apod.)	9 815
Celkový počet smluv s prodlouženou dobou splatnosti (prodlouženo vždy jako nová smlouva)	5 001

14. Spotřebitelský úvěr byl nabízen a smlouvu bylo možné uzavřít za použití prostředků komunikace na dálku ve smyslu § 1820 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Účastník řízení nabízí spotřebitelský úvěr výhradně na své internetové stránce www.viva-credit.cz.

Využijte nyní speciální nabídku!
Prvních 30 dní máte 0% úrok.

Nabídka pro nové zákazníky

3000 Kč (výše úvěru)

Zvolte částku, kterou potřebujete

0,00 Kč/den (poplatek za 30 dnů)

Požádejte teď
Požádejte si o půjčku! Můžeme Vám ji poskytnout do 30 minut.

Charakteristika úvěrového rámce

Jaké podmínky musím splnit?
Věk alespoň 18 let
Bankovní účet v České republice

Jak to funguje?
Vyplníte formulář
Autorizujete svoji platební kartu
Přihlásíte se do své banky a ověříte bankovní účet
Počkáte na schválení žádosti
Rychlý převod - Pokud je to nutné, přiveďte peníze z vlastního účtu na účet
Výhodou je, že platíte pouze za vyčerpanou hotovost.
Splatnost - V den splatnosti můžete vrátit pouze částku, kterou jste si vybrali půl

Jaké potřebuji dokumenty?
Ověřovací průkaz
Platný mobilní telefon a email
Bankovní účet v České republice
Platnou platební kartu VISA nebo Mastercard
Bankovní výpis s příjmem za poslední 1-3 měsíce, kam Vám chodí pravidelný příjem
Ve výjimečných případech mohou být další dokumenty vyžadovány dodatečně

Upozornění
Dobře zvážte, zda-li půjčku potřebujete
Pokud nemůžete půjčku splnit, napište nám

15. Účastník řízení též spolupracoval s externími partnery [REDAKCE] a [REDAKCE], kteří pro něj dodávali tzv. leady, tedy reklamu a kontakty na potenciální klienty. Tito partneři však s klienty nikterak nejednají a podle sdělení účastníka řízení¹ tedy nevykonávají zprostředkovatelskou činnost, ačkoli jsou obě společnosti zapsané v registru ČNB (JERRS) jako jeho samostatní zprostředkovatelé.

Ad (i) Pravidla a postupy posuzování úvěruschopnosti spotřebitele

Relevantní právní úprava

16. Podle ustanovení § 15 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru platí, že nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru zavede a udržuje postupy a pravidla, která jsou vhodná z hlediska řádného poskytování spotřebitelského úvěru a z hlediska dodržování povinností souvisejících s bojem proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Postupy a pravidla musí být přiměřená povaze, rozsahu a složitosti činností nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru a musí zajišťovat řádné a plynulé poskytování spotřebitelského úvěru.
17. Ustanovení § 15 odst. 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru postupy a pravidla zahrnují pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele.
18. Povinnost zavést pravidla a postupy pro posouzení úvěruschopnosti představuje povinnost promítnout tato pravidla a postupy do vnitřních předpisů účastníka řízení, přičemž tento má povinnost tato pravidla nejen zavést, ale i udržovat a fakticky uplatňovat za účelem naplnění povinnosti posoudit úvěruschopnost každého žadatele o spotřebitelský úvěr v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru. Požadavky pro nastavení pravidel a postupů pro posouzení úvěruschopnosti jsou dále rozpracovány v dohledovém benchmarku č. 3/2016². Posuzování žádosti o úvěr účastníkem řízení probíhá níže popsáním způsobem.

Skutková zjištění

Podání žádosti o úvěr a doklady požadované za účelem jejího posouzení

19. Účastník řízení popsal postup podání žádosti o úvěr v odpovědi na výzvu správního orgánu ve věci podání pana [REDAKCE]³ a při kontrole na místě potvrdil⁴, že tento obecný postup, jakým dochází k uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru, nadále platí a platil od okamžiku udělení oprávnění k činnosti účastníku řízení. Účastník řízení tento postup doložil správnímu orgánu při kontrole na místě prostřednictvím fiktivní žádosti o úvěr, kdy jednotlivé kroky podání žádosti o úvěr byly zachyceny prostřednictvím screenshotů⁵. Účastník řízení při kontrole na místě upřesnil⁶, že od udělení oprávnění

¹ Viz Protokol o průběhu kontroly na místě ze dne 23.6.2020 pod č. j. 2020/083189/CNB/650.

² https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-financtv-trh/galleries/vykon_dohledu/dohledove_benchmarky/download/dohledovy_benchmark_2016_03.pdf

³ Přijato ČNB dne 6.4.2020 pod č. j. 2020/049403/CNB/650 (soubor 200406_CNB_[REDAKCE].clean.doc).

⁴ Protokol o průběhu kontroly na místě ze dne 23.6.2020 pod č. j. 2020/083189/CNB/650.

⁵ Soubory back_end_zadost.odp, frontend_podani_zadosti.odp, 4a22ec3f-c92e-481a-bb3a-76bf4aca7be0.JPG, 0990d892-a000-43e3-bb12-2c8359d48cf1.JPG, d41bad4b-4a96-4307-9d66-b3f01de758b7.JPG, e3c841b8-376a-4fa2-8251-11e8cac05fbd.JPG, e489ab8a-cd31-46d5-a990-6895d2b9a470.JPG, f3d2c42b-2215-4003-89a9-f6b99684f7e8.JPG a fdabc3c1-cc45-4d4d-83a7-5f320d2a8612.JPG.

⁶ Protokol o průběhu kontroly na místě ze dne 23.6.2020 pod č. j. 2020/083189/CNB/650 a přijato ČNB dne 26.6.2020 pod č. j. 2020/084140/CNB/650 (soubor Viva_Credit_CZ_zmeny.pdf).

k činnosti provedl změny v online žádosti o úvěr, když zde doplnil dotaz na výdaje a provedl další níže uvedené změny v rámci redesignu žádosti o úvěr, viz níže. Podle takto zjištěného postupu platí následující skutečnosti.

20. V praxi spotřebitel na stránce účastníka řízení www.viva-credit.cz zvolil parametry úvěru (požadovaná částka, délka splatnosti) a následně sdělil své kontaktní údaje a „informace k zaměstnání, druhu a výši příjmu, číslo bankovního účtu a další informace“. Ve vztahu k příjmům a výdajům, musel spotřebitel vyplnit následující údaje, (cit): „*Zdroj příjmu, Výše měsíčního příjmu, Výše měsíčních výdajů, Obvyklé datum Vašeho příjmu* – znění používané do prosince 2019 a *Datum Vaší příští výplaty*“ – znění používané od prosince 2019, *Jméno zaměstnavatele*“.
21. K výši měsíčních výdajů účastník řízení uvedl⁷: „*online žádost o úvěr se v období od udělení oprávnění k činnosti (16. 5. 2018) měnila – v dubnu 2019 byl do žádosti o úvěr zapracován dotaz na celkové výdaje spotřebitele*“, viz též str. č. 4 prezentace⁸, kterou účastník řízení k provedeným změnám předložil.
22. Spotřebitel musel po vyplnění všech shora uvedených údajů povinně zaškrtnout políčko, jímž udělil souhlas mj. se zpracováním osobních údajů. Součástí tohoto souhlasu byla také informace: „*Vaše žádost o půjčku bude podrobena rychlému schvalovacímu procesu.*“ Následovalo tzv. předschválení žádosti o úvěr a potvrzení této žádosti o úvěr prostřednictvím autorizace platební karty k bankovnímu účtu spotřebitele, viz obr. č. 1⁹, v němž byla uvedena žádost o úvěr ve formátu používaném do prosince 2019 (v rámci redesignu žádosti o úvěr došlo pouze ke změně grafického znázornění a pořadí znázorňovaných informací).

Skvělé zprávy – žádost je PŘEDSCHVÁLENÁ!

Rekapitulace Vaší půjčky:

Částka	11600 Kč
Splatnost	30 dní
Poplatek	0.00 Kč za den

NYNÍ MUSÍTE VAŠI ŽÁDOST POTVRDIT – JAK?

- Platbou EUR 0,06 platební kartou (platba probíhá zabezpečenou bránou).
 - VIVA CREDIT je certifikovaný partner vydavatelů karet VISA, MasterCard a Maestro
- Ověřením Vašeho bankovní účtu (Vaše údaje o přihlášení se nikam neukládají).
 - Ověření probíhá automaticky ve Vaší bance!
- Odsouhlasením smlouvy.

Potvrdit půjčku

Obr. č. 1

23. Z internetové stránky účastníka řízení byl spotřebitel přesměrován na platební bránu

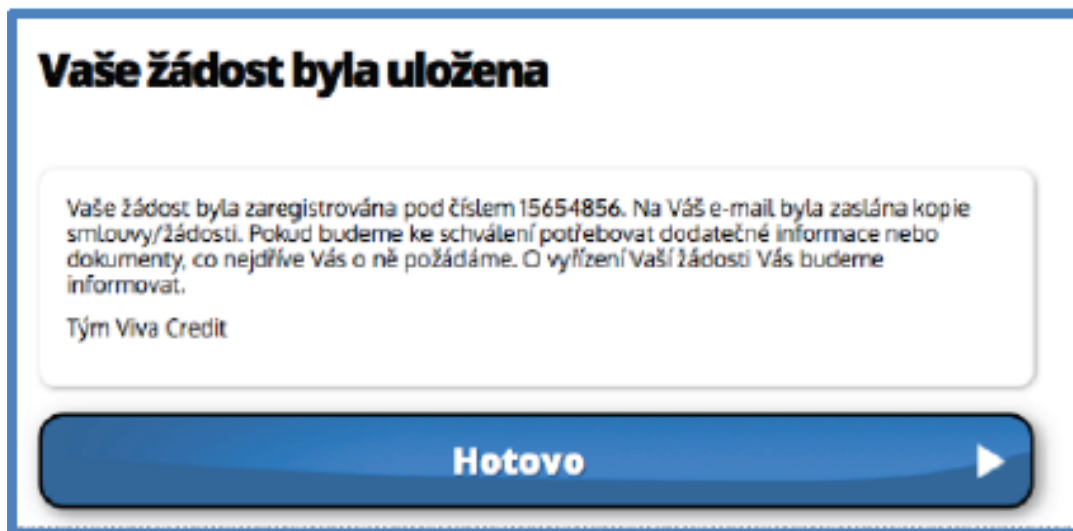
⁷ Protokol o průběhu kontroly na místě ze dne 23.6.2020 pod č. j. 2020/083189/CNB/650 a přijato ČNB dne 26.6.2020 pod č.j. 2020/084140/CNB/650 (soubor *Viva_Credit_CZ_zmeny.pdf*)

⁸ Přijato ČNB dne 26.6.2020 pod č. j. 2020/084140/CNB/650 (soubor *Viva_Credit_CZ_zmeny.pdf*).

⁹ Přijato ČNB dne 26.6.2020 pod č. j. 2020/084140/CNB/650 (soubor *Viva_Credit_CZ_zmeny.pdf*).

banky, kde došlo k provedení platby ve výši 1 Kč. Jak uvedl¹⁰ účastník řízení, (cit.:) „pokud spolu uzavřeme smlouvu, se mohou strhávat peněžní prostředky, jež je nám klient povinen zaplatit v souladu se smlouvou z platební karty automaticky“. Po autorizaci platební karty došlo k odeslání žádosti o úvěr účastníku řízení, čímž současně došlo k založení online klientského profilu spotřebitele.

24. V případě, že se jednalo o první úvěr spotřebitele, účastník řízení po přijetí žádosti o úvěr žádal spotřebitele o doložení dokladů o příjmech za účelem posouzení úvěruschopnosti spotřebitele, viz obr. č. 2, v němž byla znázorněna informace zobrazovaná do prosince 2019.

Obr. č. 2

25. V prosinci 2019, kdy došlo k redesignu žádosti o úvěr, kdy účastník řízení spotřebitelům v daném kroku nově znázornil detailnější informace o požadovaných dokladech v následujícím znění:¹¹

„Pokud jste nový zákazník

Jaký je další postup?

Nezapomeňte nám zaslat následující dokumenty:

- *Výpis z účtu, na který Vám chodí příjem za poslední měsíc*
- *Oboustrannou kopii občanského průkazu*

Kopie výše uvedených dokumentů lze rychle odeslat jedním z následujících způsobů:

- *Naskenováním nebo vyfocením a odesláním e-mailem na adresu dotazy@viva-credit.cz.*

Požadovanou žádost nelze posoudit před odesláním a kontrolou požadovaných dokumentů.

Odesláním požadovaných dokumentů nevzniká nárok na získání úvěru.

Pokud jste u nás měl/a již úvěr.

Nepotřebujeme žádné dokumenty.“

¹⁰ Přijato ČNB dne 6.4.2020, pod č.j. 2020/049403/CNB/650 (soubor 200406__CNB_█.clean.doc).

¹¹ Přijato ČNB dne 26.6.2020 pod č.j. 2020/084140/CNB/650 (soubor Viva_Credit_CZ_zmeny.pdf, str. 6 – správní orgán z důvodu rozmazání textu tento přepsal).

26. Na základě údajů uvedených v žádosti o úvěr a shora uvedených dokumentů, které spotřebitel předložil, účastník řízení dále provedl automatické a ruční posouzení úvěruschopnosti.

Automatické posouzení žádosti o úvěr

27. Z Protokolu o průběhu kontroly na místě¹² vyplynulo, že na základě automatického posouzení žádosti o úvěr došlo k jejímu předschválení, viz výše. V rámci automatického posouzení žádosti pak došlo k prověření následujících základních podmínek pro přijetí této žádosti¹³:

Automatické ověření	
Kontaktní informace ▶ Kontrola minimálního věku ▶ SMS validace telefonu	Bankovní účet & platební karta ▶ Poskytovatel platební brány Bonita ▶ Vnitřní skoring ▶ Insolvence (Insolvenční rejstřík) ▶ 4000 Kč diskont příjů ▶ Nové REPI

Obr. č. 3

28. Každý spotřebitel musel splnit následující základní podmínky, aby jeho žádost o úvěr byla schválena¹⁴, přičemž není-li uvedeno jinak, jsou všechny tyto podmínky prověřovány automatizovaně:

- přístup spotřebitele k internetu (jedná se výhradně o online poskytované úvěry)
- věk 18-ti let spotřebitele
- občan České republiky
- spotřebitel musí mít platební kartu a bankovní účet v České republice (vzhledem ke způsobu splácení úvěru prostřednictvím karty)
- spotřebitel musí mít hlavní příjem a tento nesmí být vyplácen v hotovosti (prověřuje se také ručně na základě předložených dokladů)
- pokud je spotřebitel OSVČ, je nutné, aby jeho příjmy byly od právnické osoby a tyto byly zjištělné z účtu (účastník řízení bere v úvahu příjem patrný z výpisu z účtu a proto je tato podmínka prověřována též ručně)
- spotřebitel musí projít prověřením v databázích, konkrétně nesmí být v insolvenční dle Insolvenčního rejstříku (prověřováno automatizovaně, viz výše) a exekuci dle Centrální evidence exekucí (prověřováno ručně). Účastník řízení též dne 27.11.2019 uzavřel smlouvu s poskytovatelem Registru platebních informací (dále jen “REPI”) a v období Kontroly dokončoval implementaci výstupu a vstupu z/do REPI s tím, že v praxi se předpokládalo spuštění REPI v září 2020¹⁵. V době kontroly tedy účastník

¹² Protokol o průběhu kontroly na místě ze dne 23.6.2020 pod č. j. 2020/083189/CNB/650.

¹³ Přijato ČNB dne 26.6.2020 pod č. j. 2020/084140/CNB/650 (soubor *Viva_Credit_CZ_představeni.pdf*).

¹⁴ Protokol o průběhu kontroly na místě ze dne 23.6.2020 pod č. j. 2020/083189/CNB/650 a přijato ČNB dne 26.6.2020 pod č. j. 2020/084140/CNB/650 (soubor *Viva_Credit_CZ_představeni.pdf*).

¹⁵ Přijato ČNB dne 19.8.2020 pod č. j. 2020/104471/CNB/650 (soubor *200819_předložení podkladů výzva 6.pdf*).

řízení v praxi dosud údaje z REPI nevyužíval. Veškeré náhledy do databází jsou zajišťovány prostřednictvím API rozhraní, tedy k aktuálnímu okamžiku náhledu.

- spotřebitel musí projít vnitřním scoringem, který zahrnuje prověřování následujících KO kritérií¹⁶:

#	Parametr	Hodnota
A. KO kritéria		
1.	Minimální věk	>= 18 let
2.	Příjem vyplácený na účet (žádná hotovost)	
3.	Minimální příjem	>= 9000 Kč
4.	Doba od posledního zamítnutí žádosti *	>= 30 dní
5.	Nemá aktuálně nesplacenou půjčku od VIVA Credit	
B. Provozní pravidla		
2.	Má platná aktivní platební metodu	
3.	Má platný bankovní účet v systému	
C. Credit Risk a Bonita		
1.	Minimální schválená částka	>= 500 Kč
2.	Nový klient: debt-to-income (DTI)	<= 0.45
3.	Existující klient: debt-to-income (DTI)	<= 0.80

Obr. č. 4

Příjmy a výdaje spotřebitele

29. Jak vyplývá z KO kritérií účastníka řízení na obr. č. 4, musel deklarovaný příjem klienta činit minimálně 9 000 Kč. Účastník řízení u nových i stávajících klientů počítal koeficient Debt-to-Income (dále je „DTI“). Výpočet byl prováděn v CRM (customer relationship management)¹⁷ účastníka řízení na pozadí na základě výpočtu¹⁸:

- Debt-to-income (DTI)

- Income = „deklarovaný a ověřený příjem“ – „deklarované výdaje“* – „min životní náklady 4000,- Kč“
- Debt = nominální hodnota úvěru (jistina + úrok)

Obr. č. 5

30. Pouze v rámci ručního posouzení si účastník řízení mohl vyžádat doklad o příjmech spotřebitele za účelem jejich ověření, a to na základě svého volného uvážení po uplynutí tří až šesti měsíců od posouzení naposledy předloženého dokladu o příjmu anebo v případě významně problémové platební historie spotřebitele. Účastník řízení navíc vždy vycházel pouze z jednoho dokladu za jeden měsíc, neměl-li přístup k náhledu na bankovní účet spotřebitele prostřednictvím služby Instantor (v tom případě měl údaje za poslední 3 měsíce).
31. Výdaje spotřebitele účastník řízení neověřoval vůbec, neboť k údaji o výdajích spotřebitele, které deklaroval, vždy připočítával paušální částku 4 000 Kč. V období, kdy se účastník řízení spotřebitelů na výdaje nedotazoval, vždy přičítal na výdajovou stranu spotřebitele částku 4 000 Kč. Tato částka současně zahrnovala i veškeré závazky spotřebitele.
32. Z uvedeného vzorce na obr. č. 5 je zřejmé, že u příjmu měl účastník řízení vycházet z údaje ověřeného, tj. zjištěného z doložených dokladů o příjmu spotřebitele. Samotný

¹⁶ Přijato ČNB dne 26.6.2020 pod č. j. 2020/084140/CNB/650 (soubor Viva_Credit_CZ_predstaveni.pdf).

¹⁷ Aplikace účastníka řízení pro řízení vztahu s klienty

¹⁸ Přijato ČNB dne 26.6.2020 pod č. j. 2020/084140/CNB/650 (soubor Viva_Credit_CZ_predstaveni.pdf).

výpočet však probíhal automatizovaně a tedy ještě před tím, než bylo provedeno případné ruční posouzení úvěruschopnosti, v jehož rámci účastník řízení mohl ručně prověřit obsah případně předložených dokladů o příjmu spotřebitele. Z uvedeného důvodu je zřejmé, že automatizovaný výpočet DTI mohl vycházet výhradně z příjmů, které spotřebitel deklaroval, a nikoli z příjmů, které účastník řízení ověřil náhledem do dokladů o příjmu.

33. Účastník řízení tuto skutečnost potvrdil¹⁹ a upřesnil, že pouze v případech, kdy z doložených dokladů o příjmu zjistil, že spotřebitel deklaroval příjem alespoň o 10 % vyšší, než vyplývalo z dokladu o příjmu, zajistil nový (opakovaný) výpočet koeficientu DTI. Tímto způsobem účastník řízení zajistil, že nově provedený výpočet DTI již vycházel z ověřených příjmů. Vzhledem k tomu, že „pro každou jednotlivou žádost o úvěr systém může vypočítat DTI pouze 1x“, je „proto (...) vždy nutné vytvořit žádost novou“²⁰. Dále účastník řízení upřesnil²¹, že opakovaný automatizovaný výpočet DTI zajišťoval tak, že nejprve ručně opravil výši příjmu v CRM a poté v záložce *Quick View*, v části *Create new contract*, doplnil požadovanou částku úvěru a současně zadal hodnotu „0“ u položky *Principal*. Systém pak následně zadal nový požadavek na posouzení žádosti o úvěr, tedy byl opakovaně proveden automatizovaný výpočet DTI na pozadí, jehož výsledkem, který se zobrazoval v CRM²², byla maximální možná výše úvěru (pracovníkovi účastníka řízení tak nebyla zobrazována číselná hodnota koeficientu DTI, ale již přímo tato informace). Jak účastník řízení uvedl, (cit.)²³: „V případě (...), že klient žádá o úvěr ve výši, která je vyšší, než kolik bylo stanoveno výpočtem na základě jeho příjmů a výdajů, pak je jeho žádost o úvěr automaticky zamítnuta a klientovi může být společností nabídnuto (většinou telefonicky), aby požádal o úvěr v nižší výši, která odpovídá jeho příjmům a výdajům.“ Ve vztahu k DTI u opakovaných úvěrů účastník řízení uvedl²⁴, že postupoval tak, aby celková částka splatná spotřebitelem (tedy součet jistiny a úroků) byla v maximální výši 80 % disponibilních příjmů.²⁵
34. Co se týče výdajů, ze vzorce na obr. č. 5 vyplývá, že účastník řízení též vycházel z údaje, který spotřebitel deklaroval s tím, že od příjmů vždy odečítal paušálně částku 4 000 Kč. Platilo²⁶, že pokud spotřebitel uvedl nenulové výdaje, tyto se k částce 4 000 Kč vždy přičetly. Účastník řízení se na výdaje spotřebitelů dotazoval až od dubna 2019, do té doby deklarované výdaje nezohledňoval vůbec a přímo vycházel z paušálně stanovené částky výdajů ve výši 4 000 Kč²⁷. K výdajům účastník řízení dále uvedl²⁸:

¹⁹ Přijato ČNB dne 5.8.2020 pod č. j. 2020/099705/CNB/650 (soubor 200804_předložení podkladů výzva 5.docx).

²⁰ Přijato ČNB dne 20.8.2020 pod č. j. 2020/104471/CNB/650 (soubor Re Výzva k předložení informací a podkladů - doplnění č. 2.msg).

²¹ Přijato ČNB dne 19.8.2020 pod č. j. 2020/104471/CNB/650 (soubor 200819_předložení podkladů výzva 6.pdf).

²² Přijato ČNB dne 20.8.2020 pod č. j. 2020/104471/CNB/650 (účastník řízení potvrdila e-mailem, že „vypočtená maximální výše poskytnutého úvěru se v případě zadání hodnoty 0 do kolonky „Principal“ objeví v zeleném pruhu v sekci „LOANS“.)

²³ Přijato ČNB dne 19.8.2020 pod č. j. 2020/104471/CNB/650 (soubor 200819_předložení podkladů výzva 6.pdf).

²⁴ Přijato ČNB dne 28.8.2020 pod č. j. 2020/107974/CNB/650 (soubor RE Odpověď na telefonický dotaz.msg).

²⁵ Účastník řízení nejprve uvedl (přijato ČNB dne 5.8.2020 pod č. j. 2020/099705/CNB/650 (soubor 200804_předložení podkladů výzva 5.docx)), a to v souladu se svým vnitřním předpisem (přijato dne 19.8.2020 pod č. j. 2020/104471/CNB/650 (soubor S13 Credit Policy_2018-04-26.docx)), že u stávajících klientů vycházel z hodnoty DTI ve výši 85 %.

²⁶ Protokol o průběhu kontroly na místě ze dne 23.6.2020 pod č. j. 2020/083189/CNB/650.

²⁷ Přijato ČNB dne 19.8.2020 pod č. j. 2020/104471/CNB/650 (soubor 200819_předložení podkladů výzva 6.pdf).

²⁸ Přijato ČNB dne 26.6.2020 pod č. j. 2020/084140/CNB/650 (soubor Viva_Credit_CZ_predstaveni.pdf).

- Deklarované výdaje klientem jsou problematické. Klient má většinou:
 - prázdný bankovní účet (příjem a 1 výběr)
 - významné množství transakcí
 - „skryté půjčky“, neoznačené atd.

Obr. č. 6

Automatické schvalování opakovaných úvěrů

35. Účastník řízení od 7.1.2020 využíval v pilotním provozu (měl být ukončen na podzim 2020) automatické schvalování opakovaných úvěrů, tedy úvěrů stávajících (již známých) klientů. Vstupními kritérii do automatického schvalování byly následující skutečnosti:
- klient nikdy nebyl v prodlení s úhradou úvěru déle než 15 dnů,
 - klient nikdy neměl zamítnutou žádost o úvěr,
 - klient měl aktivní úvěr u účastníka řízení během posledních 180 dní,
36. Na základě splnění tří shora uvedených kritérií byl úvěr zařazen do skupiny autoschvalování a z této skupiny byl náhodně vybrán vzorek 10 % všech úvěrů, který byl následně předán též k ručnímu posouzení žádosti.
37. Účastník řízení tedy opakované úvěry zásadně posuzoval na základě vstupních parametrů známých z posledního poskytnutého úvěru, a proto v rámci autoschvalování nebyly od spotřebitele vyžadovány žádné další doklady o příjmech a výdajích.

Ruční posouzení úvěruschopnosti a doklady o příjmu a výdajích spotřebitele

38. V rámci ručního posouzení úvěruschopnosti činil účastník řízení následující, základní úkony, viz obrázek č. 7²⁹:

Ruční ověření	
Obecné	Příjmy
▶ Občanský průkaz	▶ Výpis z bankovního účtu
▶ Telefonické ověření před výplatou úvěru	▶ Instantor
	Bonita
	▶ Přezkoumání předchozí interakce s klientem
	▶ Exekuce (Sokordia iSpis)

Obr. č. 7

39. Z obr. č. 7 vyplývá, že účastník řízení ručně prověřoval občanský průkaz spotřebitele, a jak vyplynulo z přehledu používaných databází, které účastník řízení předložil³⁰, prověřoval jej za použití „databáze LSD“, což je evidence ztracených a odcizených dokladů totožnosti Ministerstva vnitra České republiky³¹. Účastník řízení dále ručně prověřoval Centrální evidenci exekucí. Ručně pak ověřoval příjmy spotřebitele, nikoli

²⁹ Přijato ČNB dne 26.6.2020 pod č. j. 2020/084140/CNB/650 (soubor *Viva_Credit_CZ_predstaveni.pdf*).

³⁰ Přijato ČNB dne 26.6.2020 pod č. j. 2020/084140/CNB/650 (soubor *Viva_Credit_CZ_predstaveni.0*).

³¹ Přijato ČNB dne 19.8.2020 pod č. j. 2020/104471/CNB/650 (soubor *200819_předložení podkladů výzva 6.pdf*).

však výdaje, a to na základě předloženého(ých) dokumentu(ů) od spotřebitele či prostřednictvím aplikace Instantor. K výdajům účastník řízení uvedl³², že „vychází z výdajů deklarovaných klientem“.

40. K dokladům, které účastník řízení vyžadoval po spotřebiteli za účelem zjištění a ověření jeho příjmů, pak účastník řízení uvedl, (cit.): „*K tomuto ověření máme dvě možnosti:*
 1. *Požádáme o další prokázání identity skrz zaslání scanu občanského průkazu a doložení příjmu; nebo*
 2. *Klient použije nástroj Instantor, díky kterému se přihlásí ke svému bankovnímu účtu.**Následně žádáme klienta o dodání podpůrných dokumentů, prohlášení a podkladů v závislosti na prvním scóringovém procesu.“* K podpůrným dokumentům, tedy dokladům o příjmu spotřebitele, účastník řízení dále uvedl, (cit.): „*(...) klient se může rozhodnout nám buď zaslát informace o svých příjmech a výdajích pomocí výpisu z účtu ve formátu pdf anebo umožnit, aby naši společnosti byl zaslán výpis z jeho účtu pomocí služby Instantor.“*
41. Pokud jde o doklady o příjmu u nových klientů, účastník řízení požadoval doložit 1 výpis z účtu nebo potvrzení o příjmu (výplatní páska) nebo náhled do účtu prostřednictvím služby Instantor. Co se týče dokladů o příjmu u stálých (známých) klientů, jak dokládá již popis žádosti o úvěr výše, účastník řízení od stálých klientů nepožadoval předložení dokladů o jejich příjmech, ale jak upřesnil³³ v rámci kontroly na místě, dle uvážení jeho pracovníka může být takový doklad požadován po uplynutí tří až šesti měsíců od posledního ověření příjmu prostřednictvím dokladu (či Instantoru) anebo v případě významných problémů spotřebitele se splácením předchozího úvěru. Pokud však spotřebitel dosud veškeré úvěry hradil řádně, účastník řízení mohl nový doklad o příjmu požadovat i po delší době.
42. Pro ověřování příjmu z dokladu či dle Instantoru platilo, že nebylo nutné, aby byl výpis z účtu celý, ale bylo nutné, aby z něj byly patrné sledované údaje, a to jméno a příjmení klienta, číslo účtu klienta, hlavní příjem klienta, který musel být od zaměstnavatele, kterého spotřebitel uvedl v žádosti o úvěr (pokud tomu tak nebylo, účastník řízení se obrátil na klienta za účelem vysvětlení). V případě náhledu na účet klienta prostřednictvím služby Instantor účastník řízení sledoval tytéž údaje. Pokud účastník řízení uvedeným způsobem zjistil, že byl hlavní příjem spotřebitele nižší, než spotřebitel deklaroval, účastník řízení vycházel z příjmu dle dokladu (nebo Instantoru) a následně upravoval informaci v profilu klienta v CRM.
43. Pro ověřování údajů o finanční situaci spotřebitele dále platilo³⁴, že účastník řízení nezjišťoval počet členů domácnosti s tou výjimkou, kdy zjistil, že již poskytl úvěr manželovi manželce spotřebitele. V takovém případě umožnil poskytnutí úvěru pouze tehdy, nebyl-li v dané domácnosti žádný úvěr po splatnosti (obecně platilo pravidlo, že jeden žadatel může mít jen jeden úvěr).
44. Jak účastník řízení potvrdil³⁵, za účelem posouzení úvěruschopnosti spotřebitele dále nečinil žádné další kroky (než ty doposud uvedené).

³² Protokol o průběhu kontroly na místě ze dne 23. 6. 2020 pod č. j. 2020/083189/CNB/650.

³³ Protokol o průběhu kontroly na místě ze dne 23. 6. 2020 pod č. j. 2020/083189/CNB/650.

³⁴ Protokol o průběhu kontroly na místě ze dne 23. 6. 2020 pod č. j. 2020/083189/CNB/650.

³⁵ Protokol o průběhu kontroly na místě ze dne 23.6.2020 pod č. j. 2020/083189/CNB/650.

Vyjádření účastníka řízení

45. Účastník řízení v odporu uvedl, že nikdy nevycházel z příjmu deklarovaného klientem, bez toho aniž by tento příjem ověřil. Dále uvedl, že vždy ověřil příjem klienta manuálně. Účastník řízení vždy ověřuje příjmy spotřebitele, aby měly oporu ve skutečnosti. Pokud jsou nižší o více než 10 %, pak je účastník řízení upravuje a výpočet DTI probíhá znovu. Tento postup je zcela v souladu s tím, že 10 % je relativně malá odchylka v čisté mzdě, která může být způsobena jiným výpočtem na základě dovolené na zotavenou nebo státních svátků či platbou na různé zaměstnanecké benefity.
46. Účastník řízení v odporu poukázal na svoji nespokojenost s vyřízením námitek k protokolu o kontrole. Konkrétně v rámci námitek požadoval po správním orgánu změnu kontrolního zjištění týkající se části 2.1.1 protokolu o kontrole.

Právní posouzení a vyjádření správního orgánu

47. K požadavku účastníka řízení na změnu kontrolního zjištění správní orgán uvádí, předmětem tohoto přestupkového řízení není měnit protokol o kontrole, proto se k němu nebude správní orgán dále vyjadřovat.
48. K námitce účastníka řízení, že nevycházel z příjmu deklarovaného klientem, správní orgán uvádí, že vzhledem k tomu, že výpočet DTI probíhá automatizovaně a vychází výhradně z příjmů, které spotřebitel deklaroval, a nikoli z příjmů, které účastník řízení ověřil náhledem do dokladů o příjmu. Případné ruční posouzení úvěruschopnosti probíhá až následně. Účastník řízení nepředložil žádný důkaz o tom, že by vždy příjmy ověřoval. Nicméně i kdyby tomu tak bylo, tak samotné nastavení pravidel, kdy v případě, že zjistí nesoulad mezi výší příjmů, které byly deklarovány a příjmy zjištěnými v podkladech, tak se tímto rozporem zabývá pouze v případě, že je vyšší než 10 %, nemůže naplnit zákonný požadavek, který stanoví povinnost zavést a udržovat postupy a pravidla, která jsou vhodná z hlediska řádného poskytování spotřebitelského úvěru, resp. pro řádné posouzení úvěruschopnosti. Nedostatečnost nastavených pravidel a postupů navíc podtrhuje i skutečnost, že účastník řízení většinou disponuje jen jediným podkladem dokládajícím příjmy a v některých případech dokonce podkladem, který není aktuální.
49. Vzhledem ke skutečnosti, že skutečné výdaje, včetně závazků, účastník řízení nezjišťoval vůbec, respektive spoléhal pouze na deklarované výdaje spotřebitele (do dubna 2019 vycházel jen z paušálu), k nimž připočítával pevně stanovenou částku 4 000 Kč, je nepochybné, že nastavená pravidla a postupy nemohly vést k řádnému posouzení úvěruschopnosti žadatelů o spotřebitelský úvěr.
50. **Na základě výše uvedených skutečností má správní orgán za prokázané, že účastník řízení v období od 16.5.2018 do 31.8.2020³⁶ nezavedl a neudržoval pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti žadatelů o spotřebitelský úvěr, která by byla vhodná z hlediska řádného poskytování spotřebitelského úvěru a přiměřená povaze, rozsahu a složitosti činností nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru a zajišťoval řádné a plynulé poskytování spotřebitelského úvěru, neboť od spotřebitelů požadoval pouze 1 doklad o příjmech anebo náhled na účet spotřebitele prostřednictvím služby Instantor za poslední 3 měsíce, v rámci**

³⁶ od data povolení k činnosti do data vyhotovení protokolu o kontrole

automatického posouzení úvěruschopnosti, které bylo prováděno u každé žádosti o opakovaný úvěr, vycházel při určování výše příjmu z údaje o výši příjmu, který spotřebitel deklaroval, ale nedokládal a při určování výdajů vycházel výhradně z údaje o výdajích deklarovaných spotřebitelem a z paušálně stanovené částky 4 000 Kč, přičemž do konce března 2019 výdaje spotřebitele nezjišťoval vůbec ani v rámci žádosti o úvěr a vycházel tak pouze z paušálně stanovené částky výdajů 4 000 Kč. Výše uvedeným jednáním účastník řízení porušil ustanovení § 15 zákona o spotřebitelském úvěru, čímž se dopustil přestupku podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru.

Ad (ii) Posuzování úvěruschopnosti spotřebitele – konkrétní případy

Relevantní právní úprava

51. Podle § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru poskytovatel před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru nebo změnou závazku z takové smlouvy spočívající ve významném navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru posoudí úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů. Poskytovatel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet.
52. Podle § 86 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru poskytovatel při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele posuzuje zejména schopnost spotřebitele splácet sjednané pravidelné splátky spotřebitelského úvěru, a to na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele a způsobu plnění dosavadních dluhů. Hodnotu majetku přitom zohledňuje tehdy, jestliže ze smlouvy o spotřebitelském úvěru vyplývá, že spotřebitelský úvěr má být částečně nebo úplně splacen výnosem z prodeje majetku spotřebitele, nikoli pravidelnými splátkami, nebo jestliže z finanční situace spotřebitele vyplývá, že bude schopen splácet spotřebitelský úvěr bez ohledu na své příjmy.
53. V souladu s § 84 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru poskytovatel před posouzením úvěruschopnosti spotřebitele podle § 86 zveřejní nebo spotřebiteli sdělí, jaké informace a doklady pro jejich ověření musí spotřebitel poskytovateli nebo zprostředkovateli poskytnout za účelem posouzení jeho úvěruschopnosti.
54. Podle § 84 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru spotřebitel poskytne poskytovateli na základě požadavků poskytovatele podle odstavce 1 úplné a pravdivé informace. Pokud je to k posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nezbytné, poskytnuté informace je spotřebitel povinen poskytovateli na jeho žádost vysvětlit, popřípadě doplnit. Tyto informace je za účelem posouzení úvěruschopnosti spotřebitele poskytovatel povinen ověřit způsobem přiměřeným dané situaci, je-li to nutné, též použitím nezávisle ověřitelných údajů.

Skutková zjištění

55. Účastník řízení má povinnost zjišťovat informace o příjmech a výdajích spotřebitele, které zahrnují zejména (i) výdaje na bydlení, (ii) pravidelné měsíční výdaje na provoz

domácnosti, úhradu sjednaných služeb a všech stávajících závazků vůči třetím osobám a (iii) výdaje na domácnost (např. jídlo, ošacení, dopravné), a to za účelem získání objektivního obrazu o jeho komplexní finanční situaci.

56. Účastník řízení na základě výzvy³⁷ správního orgánu předložil³⁸ seznam smluv o spotřebitelském úvěru jiném než na bydlení, uzavřených účastníkem řízení v období od 1.6.2019 do 31.5.2020, spolu s informacemi o jednotlivých smlouvách. Tyto informace účastník řízení následně na základě výzvy správního orgánu³⁹ dne 19.6.2020 doplnil,⁴⁰ mj. o údaje týkající se pořadí úvěru daného spotřebitele. Podle doplněného přehledu bylo v uvedeném období uzavřeno 24 718 smluv, z nichž bylo správním orgánem vybráno 36 úvěrových složek, které představují kontrolní vzorek, přičemž u všech 36 smluv z kontrolního vzorku se jedná o opakované, tedy nikoli první (bezplatné) úvěry daného spotřebitele u účastníka řízení.⁴¹ V kontrolním vzorku jsou rovnoměrně zastoupeny smlouvy dle data uzavření smlouvy za celé kontrolované období od 1.6.2019 do 31.5.2020. Kontrolní vzorek byl vybírán tak, aby se jednalo o různé „Pořadové číslo úvěru spotřebitele“ a tak, aby byly zastoupeny smlouvy, které byly splaceny předčasně, v termínu i po termínu splacení (případně smlouvy o spotřebitelském úvěru, které byly předány k vymáhání).
57. Na základě výzvy⁴² správního orgánu ze dne 31.7.2020 zaslal účastník řízení tabulku č. 1⁴³ obsahující přesné částky příjmů a výdajů žadatelů o úvěr, jež byly použity během posouzení úvěruschopnosti spotřebitelů vztahujícím se k úvěrům zahrnutým v kontrolním vzorku úvěrových složek.

	Číslo smlouvy	Jméno spotřebitele		Číslo smlouvy	Jméno spotřebitele
1			19		
2			20		
3			21		
4			22		
5			23		
6			24		
7			25		
8			26		
9			27		
10			28		
11			29		
12			30		
13			31		
14			32		
15			33		
16			34		
17			35		
18			36		

Tabulka č. 1

³⁷ Výzva k předložení podkladů ze dne 1.6.2020, č. j. 2020/064693/CNB/650.

³⁸ Přijato ČNB dne 12.6.2020 pod č. j. 2020/071917/CNB/650 (soubor 200612_predlozeni_podkladu_priloha_3.xlsx).

³⁹ Výzva k předložení podkladů ze dne 1. 6. 2020, č. j. 2020/072792/CNB/650.

⁴⁰ Přijato ČNB dne 19.6.2020 pod č. j. 20200/078474/CNB/650 (soubor 200612_predlozeni_podkladu_priloha_3.xlsx).

⁴¹ Soubory zajištěné na kontrole na místě dne 1.7.2020, viz příloha výzvy k předložení podkladů a potvrzení převzetí elektronických dokumentů z kontroly na místě ze dne 9.7.2020, pod č. j. 2020/089061/CNB/650 (soubor Zajistene_soubory.pdf).

⁴² Výzva k předložení podkladů ze dne 31.7.2020, pod č. j. 2020/097371/CNB/650.

⁴³ Přijato ČNB dne 5.8.2020 pod č. j. 2020/ 099705/CNB/650 (soubor Informace_ke_zkoumanému_vzorku.ods).

(i) **Příjmy**

58. Účastník řízení sdělil na výzvu⁴⁴ správního orgánu ke kontrolnímu vzorku doplňující údaje, a to, z jakého dokumentu a kterého data byl příjem ověřen u jednotlivých složek.
59. Příjmové hodnoty, které účastník řízení použil pro výpočet úvěruschopnosti, jsou uvedeny v tabulce č. 2.⁴⁵ V tabulce č. 2 jsou rozlišovány hodnoty: „*deklarovaný příjem*“, „*ověřený příjem*“ a „*příjem použitý pro výpočet disponibilního příjmu*“, který ve všech případech odpovídá buď příjmu deklarovanému spotřebitelem, anebo příjmu ověřenému účastníkem řízení z dokumentů předložených spotřebitelem, a to za předpokladu, že z dokumentace doložené spotřebitelem vyplynulo, že doložený příjem byl nižší než příjem prohlášený spotřebitelem o více než 10 %. Hodnoty disponibilního příjmu plně korespondují s postupem výpočtu disponibilního příjmu (koeficientu DTI) (viz výše).
60. Zdrojovou dokumentaci předloženou spotřebitelem účastník řízení doložil ke všem 36 složkám kontrolního vzorku úvěrových složek, a to vždy buď ve formě výpisu z běžného účtu, popř. části výpisu z účtu, ze které je patrná příjmová položka spotřebitele, nebo ve formě položek z aplikace Instantor, které jsou ve všech případech zkoumaného vzorku úvěrových složek vygenerovány min. za období 3 po sobě jdoucích měsíců.
61. Z kontroly vzorku úvěrových složek dále vyplynulo, že účastník řízení v souladu s obecným postupem posuzování úvěruschopnosti žadatelů o úvěr požadoval pro prokázání příjmu předložit tyto doklady:
- doklady o příjmu požadované od nových klientů: za účelem doložení příjmu byl požadován 1 výpis z účtu nebo potvrzení o příjmu (výplatní páska) nebo náhled do účtu prostřednictvím služby Instantor;
 - doklady o příjmu požadované od stálých klientů: příjem těchto klientů mohl být podle uvážení znovu ověřen za 3 – 6 měsíců od posledního předchozího ověření⁴⁶, u žádostí o opakovaný úvěr tedy účastník řízení vycházel z již předložené dokumentace u předchozích úvěrů.

⁴⁴ Přijato ČNB dne 5.8.2020 pod č. j. 2020/099705/CNB/650 (soubor 200804_předložení podkladů výzva 5.doc).

⁴⁵ Přijato ČNB dne 5.8.2020 pod č. j. 2020/099705/CNB/650 (soubor Informace ke zkoumanému vzorku.ods).

⁴⁶ Protokol o průběhu kontroly na místě ze dne 23.6.2020 pod č. j. 2020/083189/CNB/650.

Číslo smlouvy	Deklarovaný příjem	Ověřený příjem	Příjem použitý pro výpočet disponibilního příjmu	Datum a zdroj ověření příjmu	Příjem
	22 000 Kč	22 134 Kč	22 000 Kč	02.05.2019 ná základě informací z aplikace instantor	
	23 000 Kč	47 091 Kč	23 000 Kč	13.05.2019 ná základě výpisu z účtu	pouze 1 příjem
	15 000 Kč	14 460 Kč	15 000 Kč	17.04.2019 ná základě výpisu z účtu	pouze 1 příjem
	17 800 Kč	17 766 Kč	17 800 Kč	13.11.2018 ná základě výpisu z účtu	pouze 1 příjem + starší 6M
	35 000 Kč	34 761 Kč	35 000 Kč	12.07.2019 ná základě výpisu z účtu	pouze 1 příjem
	20 700 Kč	29 717 Kč	20 700 Kč	05.08.2019 ná základě výpisu z účtu	
	50 000 Kč	57 770 Kč	50 000 Kč	26.06.2019 ná základě výpisu z účtu	pouze 1 příjem
	12 000 Kč	10 200 Kč	10 200 Kč	29.10.2018 ná základě výpisu z účtu	příjem starší 6M
	12 568 Kč	12 568 Kč	12 568 Kč	18.12.2018 ná základě informací z aplikace instantor	příjem starší 6M
	22 000 Kč	22 710 Kč	22 000 Kč	21.03.2019 ná základě výpisu z účtu	pouze 1 příjem
	27 000 Kč	20 600 Kč	20 600 Kč	06.03.2018 ná základě informací z aplikace instantor	příjem starší 6M
	23 500 Kč	18 800 Kč	18 800 Kč	30.07.2019 ná základě výpisu z účtu	
	26 500 Kč	26 500 Kč	26 500 Kč	30.09.2019 ná základě výpisu z účtu	
	19 500 Kč	19 500 Kč	19 500 Kč	31.01.2019 ná základě informací z aplikace instantor	
	20 000 Kč	18 627 Kč	20 000 Kč	28.05.2019 ná základě informací z aplikace instantor	pouze 1 příjem
	25 000 Kč	20 300 Kč	20 300 Kč	11.07.2019 ná základě výpisu z účtu	pouze 1 příjem
	20 000 Kč	20 886 Kč	20 000 Kč	23.09.2019 ná základě informací z aplikace instantor	
	38 000 Kč	68 699 Kč	38 000 Kč	15.05.2019 ná základě informací z aplikace instantor	příjem starší 6M
	17 616 Kč	16 698 Kč	17 616 Kč	29.11.2019 ná základě výpisu z účtu	
	16 000 Kč	14 700 Kč	14 700 Kč	13.09.2018 ná základě informací z aplikace instantor	
	18 000 Kč	19 480 Kč	18 000 Kč	30.12.2019 ná základě výpisu z účtu	pouze 1 příjem
	25 000 Kč	16 600 Kč	16 600 Kč	31.07.2019 ná základě výpisu z účtu	
	13 000 Kč	12 413 Kč	13 000 Kč	30.10.2019 ná základě výpisu z účtu	pouze 1 příjem
	11 582 Kč	13 272 Kč	11 582 Kč	18.12.2019 ná základě informací z aplikace instantor	
	25 000 Kč	25 800 Kč	25 000 Kč	14.02.2019 ná základě výpisu z účtu	pouze 1 příjem
	17 500 Kč	14 872 Kč	14 900 Kč	13.02.2020 ná základě výpisu z účtu	
	28 500 Kč	30 380 Kč	28 500 Kč	17.09.2019 ná základě výpisu z účtu	
	11 000 Kč	11 675 Kč	11 000 Kč	14.09.2018 ná základě výpisu z účtu	pouze 1 příjem
	18 000 Kč	28 500 Kč	28 500 Kč	25.02.2020 ná základě výpisu z účtu	
	20 000 Kč	25 716 Kč	20 000 Kč	20.02.2020 ná základě výpisu z účtu	pouze 1 příjem
	32 000 Kč	38 555 Kč	32 000 Kč	07.02.2019 ná základě výpisu z účtu	příjem starší 6M
	20 000 Kč	17 294 Kč	20 000 Kč	26.03.2020 ná základě informací z aplikace instantor	
	26 000 Kč	23 400 Kč	23 400 Kč	30.10.2019 ná základě výpisu z účtu	pouze 1 příjem
	22 000 Kč	18 400 Kč	18 400 Kč	30.04.2020 ná základě informací z aplikace instantor	
	25 000 Kč	20 000 Kč	20 000 Kč	25.03.2020 ná základě informací z aplikace instantor	
	15 000 Kč	15 584 Kč	15 000 Kč	31.03.2020 ná základě informací z aplikace instantor	

Tabulka č. 2

62. Analýzou tabulky č. 2 správní orgán došel k závěru, že ve 13⁴⁷ případech (zákazníci [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted]) účastník řízení považoval za dostačující pouze 1 dokument prokazující příjem za jeden kalendářní měsíc, čímž nebyla ověřena pravidelnost a udržitelnost příjmu a nebylo tedy možné ověřit, zda se (ne)jedná o příjem jednorázový či nahodilý. V 5⁴⁸ případech (zákazníci [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted]) byl účastníkem řízení doložen dokument, který obsahuje příjmovou položku spotřebitele, která je starší více než 6 měsíců. Z uvedeného důvodu nebyla aktualizace příjmu v těchto případech účastníkem řízení prokázána. V 1⁴⁹ případě (zákazník [redacted]) došlo zároveň k souběhu obou výše popsaných nedostatků, tedy byl doložen příjem pouze za jeden kalendářní měsíc a zároveň byl tento příjem starší více než 6 měsíců. Vzhledem k tomu, že v uvedených případech nebyl příjem žadatelů o úvěr dostatečně ověřen a doložen, nemohlo zároveň dojít k relevantnímu ověření úvěruschopnosti spotřebitelů, tedy nebylo ani možné vypočítat tzv. disponibilní příjem (koeficient DTI). Účastník řízení tak z uvedeného důvodu řádně neposoudil příjmy žadatele u celkem 19 úvěrových složek z 36 složek kontrolního vzorku, tedy celkem v 53 % případů.

⁴⁷ Smlouva č. [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted].

⁴⁸ Smlouva č. [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted].

⁴⁹ Smlouva č. [redacted].

Deklarované výdaje ve výši 0 Kč

- [illegible]

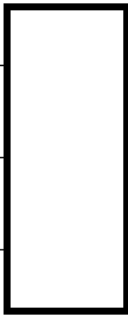
Tabulka č. 3

64. Správní orgán kontrolou dokumentace ke vzorku úvěrových složek současně ověřil, že účastník řízení nezjišťoval počet členů domácnosti spotřebitele. Z předložené dokumentace bylo zjevné, že někteří spotřebitelé ze vzorku úvěrových složek mají manžela/ku a někteří nejméně jedno dítě⁵⁰, avšak tuto skutečnost účastník řízení nikterak nezohlednil.

⁵⁰ Např. (1) smlouva č. [REDACTED] (klient [REDACTED]), ve výpisu z aplikace Instantor je uvedena platba „skolka“ a dle průkazu totožnosti je spotřebitel ženatý, (2) smlouva č. [REDACTED] (klient [REDACTED]), ve výpisu z účtu je evidována platba „základní škola a mat“ a příchozí platba RodP z ÚP Brno; dle průkazu totožnosti je spotřebitel ženatý.

Neodpovídající výše deklarovaných výdajů

65. V 10 úvěrových případech ze vzorku úvěrových složek spotřebitel prohlásil nenulovou výši svých výdajů. Účastník řízení také k těmto prohlášeným výdajům dále připočítával částku ve výši 4 000 Kč, a to u každého spotřebitele. Níže v tabulce č. 4 jsou uvedeny úvěrové případy, u kterých správní orgán z předložené dokumentace zjistil minimální výši skutečných výdajů převyšující součet prohlášených výdajů a částky 4 000 Kč.

Číslo smlouvy	Deklarované výdaje	Paušální výdaje ve výši 4000 Kč	Min. výše zjištěných výdajů
	5 000 Kč	4 000 Kč	Gambling: 10 700 Kč Splátky úvěrů: 5 613 Kč Potraviny a běžné výdaje: 5 770 Kč
	10 000 Kč	4 000 Kč	Gambling: 234 280 Kč Načerpání úvěrů: 232 930 Kč Splátky úvěrů: 159 622 Kč
	4 000 Kč	4 000 Kč	Trvalé příkazy: 14 523 Kč Splátka úvěrů: 2 536 Kč Načerpání úvěrů: 10 000 Kč
	6 000 Kč	4 000 Kč	Gambling: 56 852 Kč

Tabulka č. 4

66. Ze shora uvedených úvěrových případů vyplynuly následující skutečnosti:
- úvěrová smlouva č. [REDACTED] ([REDACTED]): pro výpočet disponibilního příjmu účastník řízení na výdajové stránce použil součet deklarovaných výdajů ve výši 5 000 Kč a paušálních výdajů ve výši 4 000 Kč, tedy částku 9 000 Kč. Z výpisu aplikace Instantor za období 1. – 22.9.2019 správní orgán zjistil výdaje minimálně ve výši 5 770 Kč za stravu, 10 700 Kč za opakovaný gambling a za splátky stávajících úvěrů ve výši 5 613 Kč, tedy výdaje celkem ve výši 22 083 Kč.
 - úvěrová smlouva č. [REDACTED] ([REDACTED]): pro výpočet disponibilního příjmu účastník řízení na výdajové stránce použil součet deklarovaných výdajů ve výši 10 000 Kč a paušálních výdajů ve výši 4 000 Kč, tedy částku 14 000 Kč. Z výpisu aplikace Instantor za období jednoho posledního dostupného měsíce správní orgán zjistil výdaje minimálně ve výši 234 280 Kč za opakovaný gambling a za splátky stávajících úvěrů ve výši 159 622 Kč, tedy výdaje celkem ve výši 393 902 Kč, a dále nově načerpané úvěry ve výši 232 970 Kč.
 - úvěrová smlouva č. [REDACTED] ([REDACTED]): pro výpočet disponibilního příjmu účastník řízení na výdajové stránce použil součet deklarovaných výdajů ve výši 4 000 Kč a paušálních výdajů ve výši 4 000 Kč, tedy částku 8 000 Kč. Z výpisu bankovního účtu spotřebitele za období jednoho měsíce správní orgán zjistil výdaje minimálně ve výši 14 523 Kč za pravidelné platby prostřednictvím trvalých příkazů a 2 536 Kč v podobě splátek stávajících úvěrů, tedy výdaje celkem ve výši 17 059 Kč, a dále nově načerpaný úvěr ve výši 10 000 Kč.
 - úvěrová smlouva č. [REDACTED] ([REDACTED]): pro výpočet disponibilního příjmu účastník řízení na výdajové stránce použil součet deklarovaných výdajů ve výši 6 000 Kč a paušálních výdajů ve výši 4 000 Kč, tedy částku 10 000 Kč. Z výpisu

bankovního účtu spotřebitele za období jednoho měsíce správní orgán zjistil výdaje minimálně ve výši 56 852 Kč za opakovaný gambling.

67. Ze zjištění správního orgánu vyplývá, že ve výše uvedených případech dosahovaly minimálně zjištěné skutečné výdaje spotřebitelů vždy nejméně dvojnásobné hodnoty výše započítaných výdajů, v jednom případě⁵¹ dokonce více než osmadvacetinásobku výše započítaných výdajů.

Nezohledněné výdaje přesahující příjem spotřebitelů

68. Nedostatečnost posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů účastníkem řízení a její důsledky dokládají další úvěrové případy uvedené níže v tabulce č. 5.

Číslo smlouvy	Deklarované výdaje	Paušální výdaje ve výši 4000 Kč	Min. výše zjištěných výdajů
	0 Kč	4 000 Kč	Gambling: 18 839 Kč Různé poplatky: 5 432 Kč
	0 Kč	4 000 Kč	Načerpané úvěry: 48 800 Kč Splátky úvěrů: 28 468 Kč
	5 000 Kč	4 000 Kč	Gambling: 10 700 Kč Splátky úvěrů: 5 613 Kč Potraviny a běžné výdaje: 5 770 Kč
	10 000 Kč	4 000 Kč	Gambling: 234 280 Kč Načerpané úvěry: 232 930 Kč Splátky úvěrů: 159 622 Kč
	0 Kč	4 000 Kč	Gambling: 22 100 Kč Načerpané úvěry 38 337 Kč
	6 000 Kč	4 000 Kč	Gambling: 56 852 Kč
	0 Kč	4 000 Kč	Načerpané úvěry: 26 900 Kč Splátky úvěrů: 3 048 Kč
	0 Kč	4 000 Kč	Gambling: 56 674 Kč Načerpané úvěry: 52 500 Kč Splátky úvěrů: 36 847 Kč

Tabulka č. 5

69. Ze shora uvedených úvěrových případů vyplývají následující skutečnosti:
- úvěrová smlouva č. [REDAKCE] ([REDAKCE]): pro výpočet disponibilního příjmu spotřebitele účastník řízení na výdajové stránce započítal paušální výdaje ve výši 4 000 Kč a příjem ve výši 23 000 Kč. Disponibilní příjem byl určen ve výši 19 000 Kč. Z výpisu bankovního účtu spotřebitele za období jednoho měsíce správní orgán zjistil výdaje minimálně ve výši 5 432 Kč v podobě běžných výdajů na domácnost (viz úhrady za školku a potraviny) a 18 839 Kč za opakovaný gambling, tedy dohromady ve výši 24 271 Kč. Minimálně zjištěné skutečné výdaje tak převyšovaly započítaný příjem a při

⁵¹

Smlouva č: [REDAKCE].

řádném posouzení úvěruschopnosti by účastník řízení nemohl stanovit disponibilní příjem tohoto spotřebitele ve výši 19 000 Kč.

- úvěrová smlouva č. [REDAKCE] ([REDAKCE]): pro výpočet disponibilního příjmu spotřebitelky účastník řízení na výdajové stránce započítal paušální výdaje ve výši 4 000 Kč a příjem ve výši 12 568 Kč. Disponibilní příjem byl určen ve výši 8 560 Kč. Z výpisu aplikace Instantor (z období více než půl roku před poskytnutím úvěru) za období jednoho posledního dostupného měsíce správní orgán zjistil výdaje minimálně ve výši 28 468 Kč v podobě splátek stávajících úvěrů a nově načerpané úvěry ve výši 48 800 Kč. Tato spotřebitelka byla zjevně předlužená, neboť součet splátek úvěrů dosahoval více než dvojnásobku jejího příjmu a nově načerpaných úvěrů dokonce téměř čtyřnásobek jejího příjmu. Při řádném posouzení úvěruschopnosti by účastník řízení nemohl stanovit disponibilní příjem této spotřebitelky ve výši 8 568 Kč.
- úvěrová smlouva č. [REDAKCE] ([REDAKCE]): pro výpočet disponibilního příjmu spotřebitele účastník řízení na výdajové stránce použil součet deklarovaných výdajů ve výši 5 000 Kč a paušálních výdajů ve výši 4 000 Kč, tedy částku 9 000 Kč, a příjem ve výši 20 000 Kč. Disponibilní příjem byl určen ve výši 11 000 Kč. Z výpisu aplikace Instantor za období 1. – 22.9.2019 správní orgán zjistil výdaje minimálně ve výši 5 770 Kč za stravu, 10 700 Kč za opakovaný gambling a 5 613 Kč v podobě splátek stávajících úvěrů, tedy celkem 22 083 Kč. Při řádném posouzení úvěruschopnosti by účastník řízení nemohl stanovit disponibilní příjem tohoto spotřebitele ve výši 11 000 Kč. Tento spotřebitel byl zjevně předlužený, když součet splátek úvěrů převyšoval jeho příjem. Nadto téměř polovinu jeho výdajů tvořil gambling.
- úvěrová smlouva č. [REDAKCE] ([REDAKCE]): pro výpočet disponibilního příjmu spotřebitele účastník řízení na výdajové stránce použil součet deklarovaných výdajů ve výši 10 000 Kč a paušálních výdajů ve výši 4 000 Kč, tedy částku 14 000 Kč, a příjem ve výši 38 000 Kč. Disponibilní příjem byl určen ve výši 24 000 Kč. Z výpisu aplikace Instantor za období jednoho posledního dostupného měsíce správní orgán zjistil výdaje minimálně ve výši 234 280 Kč za opakovaný gambling a 159 622 Kč v podobě splátek stávajících úvěrů, tedy celkem 393 902 Kč, a dále nově načerpané úvěry ve výši 232 970 Kč. Při řádném posouzení úvěruschopnosti by účastník řízení nemohl stanovit disponibilní příjem tohoto spotřebitele ve výši 24 000 Kč. Tento spotřebitel byl zjevně předlužený, neboť součet splátek úvěrů více než čtyřnásobně převyšoval jeho příjem, výdaje za gambling dokonce šestinásobně převyšovaly jeho příjem a celkové minimálně zjištěné výdaje ve výši 393 902 Kč pak dosahovaly více než desetinásobku jeho příjmu. Nadto správní orgán zjistil nově načerpané úvěry minimálně ve výši 232 970 Kč.
- úvěrová smlouva č. [REDAKCE] ([REDAKCE]): pro výpočet disponibilního příjmu spotřebitele účastník řízení na výdajové stránce započítal paušální výdaje ve výši 4 000 Kč a příjem ve výši 14 900 Kč. Disponibilní příjem byl určen ve výši 10 900 Kč. Z výpisu bankovního účtu spotřebitele za období jednoho měsíce správní orgán zjistil výdaje minimálně ve výši 22 100 Kč za opakovaný gambling a 38 337 Kč v podobě splátek stávajících úvěrů, tedy celkem 60 437 Kč. Tento spotřebitel byl zjevně předlužený, neboť minimálně zjištěné skutečné výdaje více než čtyřikrát převyšovaly jeho započítaný příjem, při řádném posouzení úvěruschopnosti by tedy účastník řízení nemohl stanovit disponibilní příjem tohoto spotřebitele ve výši 19 000 Kč. Nadto velkou část jeho výdajů tvořil gambling.
- úvěrová smlouva č. [REDAKCE] ([REDAKCE]): pro výpočet disponibilního příjmu spotřebitele účastník řízení na výdajové stránce použil součet deklarovaných výdajů

ve výši 6 000 Kč a paušálních výdajů ve výši 4 000 Kč, tedy částku 10 000 Kč a příjem ve výši 32 000 Kč. Disponibilní příjem byl určen ve výši 22 000 Kč. Z výpisu bankovního účtu spotřebitele za období jednoho měsíce správní orgán zjistil výdaje minimálně ve výši 56 852 Kč za opakovaný gambling. Minimálně zjištěné skutečné výdaje tak převyšovaly započítaný příjem a při řádném posouzení úvěruschopnosti by účastník řízení nemohl stanovit disponibilní příjem tohoto spotřebitele ve výši 22 000 Kč. Nadto výdaje za gambling dosahovaly výše více než jedenapůlnásobku jeho započítaného příjmu.

- úvěrová smlouva č. [REDAKCE] ([REDAKCE]): pro výpočet disponibilního příjmu spotřebitele účastník řízení na výdajové stránce započítal paušální výdaje ve výši 4 000 Kč a příjem ve výši 18 400 Kč. Disponibilní příjem byl určen ve výši 14 400 Kč. Z výpisu aplikace Instantor za období jednoho posledního dostupného měsíce správní orgán zjistil výdaje minimálně ve výši 3 048 Kč v podobě splátek stávajících úvěrů a četné nově načerpané úvěry v celkové výši 26 900 Kč, tedy v částce převyšující započítaný příjem.
- úvěrová smlouva č. [REDAKCE] ([REDAKCE]): pro výpočet disponibilního příjmu spotřebitele účastník řízení na výdajové stránce započítal paušální výdaje ve výši 4 000 Kč a příjem ve výši 20 000 Kč. Disponibilní příjem byl určen ve výši 16 000 Kč. Z výpisu aplikace Instantor za období jednoho posledního dostupného měsíce správní orgán zjistil výdaje minimálně ve výši 36 847 Kč v podobě splátek stávajících úvěrů a 56 674 Kč za gambling, tedy celkem 93 521 Kč, což činilo více než čtyřiapůlnásobek započítaného příjmu. Při řádném posouzení úvěruschopnosti by účastník řízení nemohl stanovit disponibilní příjem tohoto spotřebitele ve výši 16 000 Kč. Nadto většinu výdajů spotřebitele tvořil gambling, ve výši téměř trojnásobku jeho započítaného příjmu. Svou situaci spotřebitel řešil četným úvěrováním, o čemž svědčí zjištěné nově načerpané úvěry minimálně ve výši 52 500 Kč.

70. Z výše uvedeného vyplývá, že účastník řízení poskytl úvěr spotřebitelům zjevně předluženým, z toho v některých shora uvedených případech gamblerům, kteří svou situaci řešili četnými spotřebitelskými úvěry, jež ze svých příjmů nezvládají splácet.

Shrnutí

71. Z výše uvedených skutkových zjištění vyplynulo, že účastník řízení řádně neposoudil příjmy žadatele u celkem 19 úvěrových složek ze vzorku 36 klientských složek, když vycházel bez dalšího buď z dokumentu prokazující příjem pouze za jeden kalendářní měsíc, nebo z dokumentů starších více než 6 měsíců.
72. Správní orgán dále zjistil, že u 30 úvěrových případů ze vzorku 36 klientských složek účastník řízení vždy postupoval tak, že při výpočtu disponibilního příjmu spotřebitelů vycházel ze spotřebitelem prohlášených výdajů, ke kterým v každém případě přičetl částku 4 000 Kč. Uvedené deklarované výdaje pak žádným způsobem neověřil z dostupných dokladů.
73. V 6 případech pak správní orgán nemohl porovnat skutečné výdaje s deklarovanými, neboť ve 3 případech nebyl doložen žádný nebo přiměřeně aktuální doklad, ze kterého by bylo možné výdaje zjistit, a u zbývajících 3 případů pak z doložených dokladů nebylo možné určit prokazatelný účel výdajů z důvodu neoznačených transakcí patrných z doložených dokladů.

74. Ze zjištění správního orgánu tak vyplynulo, že účastník řízení v celém vzorku 36 úvěrových případů (zákazníci [redacted]) nevycházel při posuzování úvěruschopnosti z nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací o výdajích spotřebitelů.

Vyjádření účastníka řízení

75. Účastník řízení uvedl, že přijal nápravná opatření spočívající zejména v 1) implementaci databáze REPI, 2) při sjednávání úvěrů po svých klientech požaduje minimálně výpisy z bankovního účtu za poslední tři měsíce, přičemž nesmí být starší než 4 měsíce, 3) neprovádí prodlužování doby splatnosti úvěrů, 4) dotazuje se na počet členů domácnosti, kteří nemají vlastní příjem, 5) představil nový výpočet DTI, kde navrhl způsob ověření disponibilních příjmů klienta, který není závislý na mnohdy nepřesných údajích, které jí poskytne klient, 6) zajistil, aby měl vždy údaje o aktuálním a pravidelném příjmu klienta. Účastník řízení o těchto opatřeních k nápravě správní orgán informoval.
76. Účastník řízení namítl, že mu chybí specifitější výklad ustanovení zákona o spotřebitelském zákonu odkazující na povinnost zjišťovat úvěruschopnost. Správní orgán odkazuje na Obecné pokyny k posouzení úvěruschopnosti (EBA/GL/2015/11), které v některých částech odkazují přímo na hypotéky a následně ČNB stanoví, že z těchto pokynů bude správní orgán vycházet i při výkonu dohledu u spotřebitelského úvěru jiného než na bydlení. Správní orgán dále odkazuje také na Dohledový benchmark č. 3/2016 Požadavky na výkon činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru podle § 15 zákona o spotřebitelském úvěru. Podle účastníka řízení ani dohledový benchmark dostatečně nespecifikuje vágní ustanovení zákona. Účastník řízení od správního orgánu nedostává jasná pravidla, která by vágní znění zákona konkretizovala. Účastník řízení má současně i znalost způsobu ověřování úvěruschopnosti od jiných nebankovních ale i bankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů, a proto se domnívá, že splňuje podmínky na trhu běžné a akceptovatelné. K ověření úvěruschopnosti se vždy dá namítnout, že se může udělat víc. Účastník řízení uvedl, že absence jedné centralizované databáze je skutečnost, která ověřování úvěruschopnosti značně ztěžuje a ocenil by, kdyby správní orgán využil svého vlivu, aby tuto skutečnost napravit. Zároveň ať bude způsob ověření úvěruschopnosti jakýkoli, vždy tímto sítím může propadnout i osoba, která by neměla. Každý další krok ověřování úvěruschopnosti snižuje atraktivitu úvěru a zvyšuje jeho náklady, které jsou poté přenášeny na spotřebitele. Podle účastníka řízení by měl správní orgán vycházet vstříc a místo kontrol, na kterých poskytovatele spotřebitelských úvěrů upozorní na nedostatky až poté, co se objeví, by měl správní orgán vydat jasný seznam pravidel, jejichž splnění bude bráno jako minimum při ověřování úvěruschopnosti.
77. Účastník řízení předložil rozsudek obvodního soudu pro Prahu 3 č.j. 20 C 69/2019-98 ze dne 3. září 2020, kdy byl svou klientkou [redacted] (spotřebitelkou) žalován, že dostatečně neposoudil její úvěruschopnost. Soud rozhodl ve prospěch účastníka řízení.

Právní posouzení a vyjádření správního orgánu

78. K nápravným opatřením provedeným účastníkem řízení správní orgán uvádí, že po ukončení kontroly bylo ze strany prokuristy účastníka řízení O. Šmakala deklarováno, že účastník řízení je připraven přijmout nápravná opatření, která povedou k nápravě nedostatků zjištěných kontrolou. Vzhledem k tomu, že byl následně doručen pouze obecný harmonogram, ve kterém nebyly upřesněny žádné konkrétní kroky vedoucí k odstranění těchto nedostatků, správní orgán dne 12.1.2021 účastníka řízení vyzval, aby předkládal průběžné informace o implementaci jednotlivých opatření. Dne 16.1.2022 (tedy po roce) byl do datové schránky správního orgánu doručen dokument s názvem „Re_Predlozeni_napravných_opatření.pdf“ zaslaný účastníkem řízení, ve kterém účastník řízení avizuje dokončení nápravných opatření, které definoval v harmonogramu nápravných opatření zaslaném správnímu orgánu bezprostředně po ukončení kontroly v roce 2020. Společně s oznámením o dokončení nápravných opatření účastník řízení předložil ještě aktualizovaný základní vnitřní předpis pro posuzování úvěruschopnosti, soubor s názvem „30_S13_Credit_Policy_final.pdf“. Správní orgán považuje přijatá nápravná opatření týkající se posuzování úvěruschopnosti a aktualizace vnitřního předpisu za nedostatečná, informoval o tom účastníka řízení dne 18.2.2022. Účastníkem řízení provedené změny nijak nereflektují nedostatky zjištěné při kontrole. Do vydání tohoto rozhodnutí účastník řízení žádá další opatření k nápravě nepředložil, ačkoli ho správní orgán ještě před zahájením správního řízení informoval, že nápravná opatření jsou nedostatečná a účastník řízení to tedy věděl.
79. K námitce ohledně specifitějšího výkladu zákona o spotřebitelském úvěru týkající se povinnosti ověřovat úvěruschopnost správní orgán uvádí, že účastník řízení je profesionálem, který by měl znát právní předpisy, které se vztahují na jeho činnost, a to ještě předtím než získá povolení k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru. Splnění předpokladů pro zavedení a udržování při posuzování úvěruschopnosti je podmínkou pro udělení povolení. Podle názoru správního orgánu zákon o spotřebitelském úvěru, Obecné pokyny k posouzení úvěruschopnosti (EBA/GL/2015/11) i Dohledový benchmark č. 3/2016 Požadavky na výkon činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru podle § 15 zákona o spotřebitelském úvěru dávají dostatečné vodítko proto, aby byl účastník řízení schopný implementovat pravidla pro posuzování úvěruschopnosti. Správní orgán nesouhlasí s tvrzením účastníka řízení, že úvěruschopnost ověřuje dostatečně, když v rozhodnutí detailně rozebírá, v čem spatřuje nedostatky v posuzování úvěruschopnosti účastníkem řízení. Rozhodně nejde o „drobnosti“. Správní orgán vykonává nad účastníkem řízení dohled, v rámci nějž má pravomoc jej kontrolovat, zda dodržuje právní předpisy.
80. K účastníkem řízení předloženému rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 3 správní orgán uvádí, že se jedná o soukromoprávní spor účastníka řízení s jednou jeho klientkou - [REDAKCE] (spotřebitelkou). V daném případě šlo zejména o to, že klientka uvedla do příjmů příjem, který nebyl její. Soud zamítl žalobu klientky o zaplacení dané částky spolu s úroky z prodlení. Na druhou stranu je však třeba uvést, že klientka v rámci žaloby soudu předložila rozsudky soudů v obdobných případech, kterým bylo soudem vyhověno z důvodu neposouzení úvěruschopnosti spotřebitele. Každý konkrétní případ se liší a je nutné je posuzovat individuálně podle konkrétních skutkových zjištění. Správní orgán dále uvádí, že tato klientka žádným způsobem

nefiguruje v tomto řízení a její případ bezprostředně nesouvisí se skutkovým stavem a jeho vyhodnocením uvedeným v rozhodnutí. Předložený rozsudek nemá žádný vliv na toto rozhodnutí.

81. Správní orgán dále odkazuje na nález Ústavního soudu ÚS 4129/18, kde je mimo jiné uvedeno cit.: „*Nejvyšší soud k úvěrovým smlouvám ve spotřebitelských vztazích v rozsudku ze dne 25.7.2018 sp. zn. 33 Cdo 2178/2018 mimo jiné uvedl, že důsledky neschopnosti splácet úvěr se netýkají jen dlužníka (spotřebitele), ale dotýkají se společnosti jako celku, neboť na tu mají vliv důsledky dlužníkovy předlužení a případné insolvence. Do veřejné sociální sítě pak spadne často nejen dlužník, ale většinou i osoby na něm závislé, dojde k porušení rodinných a sociálních vztahů. Proto je na věřiteli (zde vedlejší účastníci), aby dlužníka - spotřebitele (zde stěžovatele) náležitě před poskytnutím úvěru prověřil (posoudil jeho schopnost úvěr splácet). Úvěr pak smí spotřebiteli poskytnout jen tehdy, když odbornou péčí schopnost dlužníka posoudil a z jeho zjištění je zřejmé, že dlužník bude schopen úvěr splácet. Neproověří-li věřitel dlužníka dostatečně nebo poskytne-li dlužníkovi úvěr i přes svá negativní zjištění, je úvěrová smlouva podle Nejvyššího soudu neplatná. Nedostatečné zjištění poměrů dlužníka má i veřejnoprávní souvislosti. Nejvyšší správní soud posuzoval kasační stížnost obchodní společnosti [srov. jeho rozsudek z 1.4.2015 č.j. 1 As 30/2015-39] poskytující spotřebitelské úvěry a při výkladu § 9 zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, účinného do 30.11.2016 (obsahově obdobná úprava je zakotvena i v § 86 zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, tedy pro účely tohoto výkladu lze vycházet z toho, že se právní úprava nezměnila), dovodil, že **součástí odborné péče poskytovatele úvěru je i taková obezřetnost, že poskytovatel nespolehlá na údaje o schopnosti splácet úvěr tvrzené samotným žadatelem, ale sám tyto údaje prověří (případně si je nechá od žadatele doložit). Pokud takto poskytovatel úvěru nepostupuje, dopouští se správního deliktu, za což mu může podle Nejvyššího správního soudu Česká obchodní inspekce v souladu se zákonem uložit pokutu. Výklad přijatý Nejvyšším správním soudem přitom konvenuje interpretaci zaujaté Soudním dvorem Evropské unie (dále jen "Soudní dvůr") v rozsudku ze dne 18.12.2014 ve věci C-449/13 (CA Consumer Finance SA v. Ingrid Bakkaus a další). V citovaném rozsudku Soudní dvůr vyložil čl. 8 směrnice 2008/48/ES o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS (dále jen "směrnice") a bod 26 její preambule tak, že poskytovatel úvěru **má povinnost (nese v tomto ohledu důkazní břemeno - v originále "the burden of proving") posoudit úvěruschopnost dlužníka (spotřebitele) na základě dostatečných informací (na informace podané jen spotřebitelem může poskytovatel úvěru spoléhat jen tehdy, jsou-li dostatečné a podložené doklady); tím má být podle Soudního dvora zabráněno, aby věřitelé poskytovali úvěry nezodpovědně. Informace o spotřebiteli by si věřitelé měli ověřovat i za trvání obchodního vztahu. ..Podle Ústavního soudu lze na základě výše uvedeného učinit dílčí závěr, že poskytovatel úvěru, kdy dlužník je v postavení spotřebitele, má jednoznačnou povinnost prověřit spotřebitelovu schopnost plánovaný úvěr splatit. Uložením a řádným splněním této povinnosti přitom není chráněn - jak plyne z výše uvedené judikatury - jen samotný dlužník (spotřebitel) a věřitel jako poskytovatel úvěru, ale také v širším pojetí sama společnost jako taková. Oklikou se tak v rámci těchto úvah dostává znovu do popředí myšlenka formulovaná nálezem sp. zn. I. ÚS 199/11; totiž proč by měla státní moc poskytovat ochranu právům v podobě vykonávacího řízení subjektu, který nejenže neproověřil finanční možnosti toho, komu půjčil své peníze, ale také toho, kdo úvěr neposkytl s odůvodněnou důvěrou v to, že bude řádně splacen, nýbrž spíše s cílem dosažení (většího) zisku realizací mnohdy násobného zajištění původního dluhu, k němuž žadatel úvěrů -*****

82. Na základě výše uvedených skutečností má správní orgán za prokázané, že účastník řízení v období od 1.6.2019 do 31.5.2020⁵² před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru řádně neposuzoval úvěruschopnost jednotlivých spotřebitelů žádajících o opakovaný úvěr, a to na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací o jejich příjmech a výdajích, neboť

- Výše uvedeným jednáním účastník řízení porušil ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, čímž se dopustil přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru.**

28

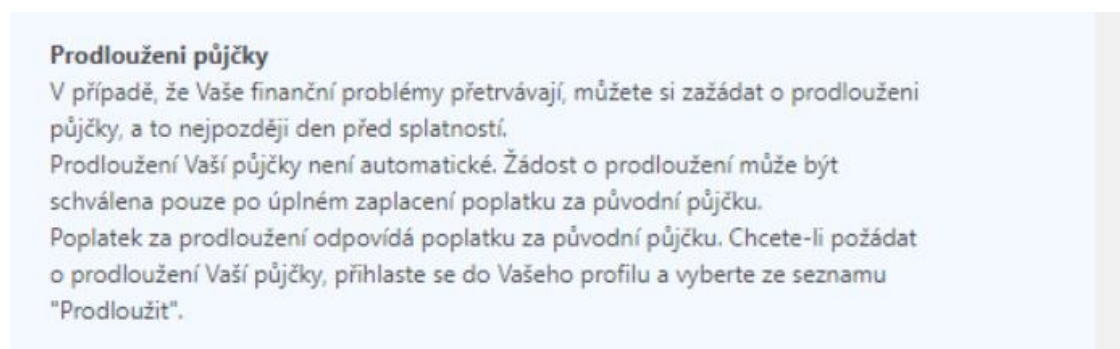
Ad (iii) Posuzování úvěruschopnosti spotřebitele u prodloužení doby splatnosti úvěru

Relevantní právní úprava

83. Podle § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru poskytovatel před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru nebo změnou závazku z takové smlouvy spočívající ve významném navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru posoudí úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů. Poskytovatel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet.
84. Podle § 86 odst. 2 poskytovatel při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele posuzuje zejména schopnost spotřebitele splácet sjednané pravidelné splátky spotřebitelského úvěru, a to na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele a způsobu plnění dosavadních dluhů. Hodnotu majetku přitom zohledňuje tehdy, jestliže ze smlouvy o spotřebitelském úvěru vyplývá, že spotřebitelský úvěr má být částečně nebo úplně splacen výnosem z prodeje majetku spotřebitele, nikoli pravidelnými splátkami, nebo jestliže z finanční situace spotřebitele vyplývá, že bude schopen splácet spotřebitelský úvěr bez ohledu na své příjmy.

Skutková zjištění

85. Účastník řízení na své internetové stránce spotřebitele informoval o možnosti prodloužení doby splatnosti úvěru⁵³:

Obr. č. 8

86. Podle Protokolu o průběhu kontroly na místě byli o možnosti prodloužení doby splatnosti spotřebitelé informováni též ve svém online klientském profilu, kde mohli o prodloužení doby splatnosti požádat. Informace o prodloužení doby splatnosti byly též dostupné ve Všeobecných obchodních podmínkách (dále jen „VOP“), ve znění (verze 5) účinném od 24.5.2018⁵⁴, zpřístupněné na internetové stránce účastníka řízení.⁵⁵ Podle ustanovení bodu 2.10 VOP platí: „*Prodloužení splatnosti je možnost, kdy v případě dočasné neschopnosti splatit celou Dlužnou částku v Termínu splatnosti a při současném uhrazení Úvěru, případně Úroku z prodlení nás můžete požádat o uzavření nové Smlouvy o úvěru, přičemž tento proces je podrobněji popsán v článku 5 těchto*

⁵³ Soubor [www_viva-credit_cz_rychlá-půjčka.pdf](#).

⁵⁴ Přijato ČNB dne 26.6.2020 pod č. j. 2020/084140/CNB/650 (soubor [Viva_Credit_CZ_zmeny.pdf](#)),

⁵⁵ Soubor [VOP.pdf](#).

VOP“. Jak uvedl⁵⁶ účastník řízení, byť jsou klienti na jeho internetové stránce informováni o tom, že o prodloužení lze požádat před dnem splatnosti úvěru, při telefonickém kontaktu se spotřebiteli účastník řízení svoluje s prodloužením doby splatnosti i po uplynutí data splatnosti.

87. Zpoplatnění prodloužení doby splatnosti úvěru bylo upraveno v čl. 5 VOP: „*Pokud Vám navrhneme uzavření nové Smlouvy o úvěru dle tohoto článku 5 VOP, pak musíte: podle čl. 5.3.1. do Termínu splatnosti uhradit Úrok, jež jste byl povinen dle Smlouvy zaplatit, pokud ještě Termín splatnosti nenastal; nebo podle čl. 5.3.2. musíte do 5 dnů ode dne, kdy jsme Vám uzavření nové Smlouvy o úvěru navrhli, uhradit Úrok a případné Úroky z prodlení, Smluvní pokutu, Poplatky za upomínání (Dlužný poplatek) pokud je již po Termínu splatnosti. Veškeré tyto Dlužné poplatky jsou uvedeny ve Vašem Klientském profilu.*“.
88. Spotřebitelé byli na internetové stránce též informováni, viz výše: „*Poplatek za prodloužení odpovídá poplatku za původní půjčku.*“, avšak úvěry poskytované účastníkem řízení nebyly zatíženy poplatkem za poskytnutí úvěru a proto totéž platilo pro prodloužení doby splatnosti úvěru.
89. Jak dokládá Protokol o průběhu kontroly na místě⁵⁷, v případě, že účastník řízení schválil žádost spotřebitele o prodloužení doby splatnosti úvěru, uzavíral s každým spotřebitelem novou smlouvu o úvěru, na jejímž základě docházelo k prodloužení doby splatnosti původního úvěru. Totéž vyplývá též z písemného vyjádření účastníka řízení, (cit.):⁵⁸ „*Společnost formálně neumožňuje prodloužení úvěru. Společnost umožňuje pouze za určitých podmínek uzavřít novou úvěrovou smlouvu, jejíž jistinou je uhrazena jistina z původní úvěrové smlouvy.*“. Skutečnost, že v případě prodloužení doby splatnosti byla vždy uzavírána nová smlouva, vyplývalo i z ustanovení 5.2 a 5.4 Všeobecných obchodních podmínek (dále jen „VOP“).⁵⁹ V nově uzavřené smlouvě o spotřebitelském úvěru však nebylo zohledněno, že nově vypůjčenou částkou docházelo k úhradě předchozího úvěru spotřebitele tak, jak bylo zakotveno v ustanovení 5.4 VOP: „*Poté s Vámi uzavřeme novou Smlouvu o úvěru, přičemž v tomto případě finanční částka odpovídající Úvěru dle této nové Smlouvy o úvěru bude započtena přímo na Váš Úvěr vyplývající z původní Smlouvy.*“.
90. Jak vyplývá z Protokolu o průběhu kontroly na místě⁶⁰, účastník řízení neměl určen maximální počet prodloužení doby splatnosti úvěru, ale u čtvrté až páté žádosti spotřebitele o prodloužení doby splatnosti účastník řízení nabízel i možnost částečných úhrad úvěru a odpuštění sankcí, jinak tuto možnost nabízel pouze, uvedl-li spotřebitel, že nemá finanční prostředky ani na prodloužení doby splatnosti úvěru. Z přehledu všech uzavřených smluv v období od 1.6.2019 do 31.5.2020, který účastník řízení předložil⁶¹, vyplývá, že z celkem 24 718 uzavřených smluv se 5 001 smluv týkalo prodloužení doby splatnosti předchozího úvěru (viz list *SÚ jiné než na bydlení*, sloupec AD s údaji o způsobu úhrady úvěru a hodnota „*Konsolidace úvěrem (prodloužení)*“). V těchto 20,23 % všech uzavřených smluv, které představují prodloužení doby splatnosti, účastník řízení každému spotřebiteli započítal smluvní pokutu (viz tentýž list, sloupec *Smluvní pokuta v důsledku prodlení s plněním peněžitého dluhu (ano/ne)*, přičemž

⁵⁶ Protokol o průběhu kontroly na místě ze dne 23.6.2020 pod č. j. 2020/083189/CNB/650.

⁵⁷ Protokol o průběhu kontroly na místě ze dne 23.6.2020 pod č. j. 2020/083189/CNB/650.

⁵⁸ Přijato ČNB dne 19.6.2020 pod č. j. 2020/078474/CNB/650 (soubor 200617_predlozeni_podkladu_doplneni.doc).

⁵⁹ Soubor VOP.pdf.

⁶⁰ Protokol o průběhu kontroly na místě ze dne 23.6.2020 pod č. j. 2020/083189/CNB/650.

⁶¹ Přijato ČNB dne 19.6.2020 pod č. j. 2020/078474/CNB/650 (soubor 200612_predlozeni_podkladu_priloha_3.xlsx).

u každé smlouvy je uvedena hodnota „ANO“). Z kontrolního vzorku 36 smluv se pak jedná o 7 smluv⁶² (zákazníci [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]), kterými došlo k prodloužení doby splatnosti jistiny předchozího úvěru, což odpovídá 19,44 % všech smluv z kontrolního vzorku.

91. Posouzení žádosti o prodloužení doby splatnosti úvěru probíhalo prostřednictvím automatického posouzení úvěruschopnosti a ruční kontroly pouze v rozsahu prověření Centrální evidence exekucí. Vždy tedy docházelo pouze k prověření základních podmínek pro schválení úvěru na základě údajů, které spotřebitel deklaroval, tj. spotřebitel musel uvést, že má hlavní příjem, že tento je alespoň ve výši 9 000 Kč, výpočet na základě deklarovaných příjmů a výdajů musel odpovídat požadovanému koeficientu DTI a dále nesměl mít negativní záznam v databázích (insolvence, exekuce). Účastník řízení tedy v případech prodloužení doby splatnosti úvěru nevyžadoval žádné doklady o příjmech a výdajích spotřebitele a proto příjmy a výdaje nikterak řádně neověřoval. Posouzení úvěruschopnosti spotřebitele probíhalo v tomto rozsahu vždy, tedy bez ohledu na to, zda spotřebitel byl či nebyl v prodlení s úhradou úvěru a bez ohledu na to, o jaké prodloužení v pořadí se jednalo.
92. Na základě shora uvedených skutečností je zřejmé, že prodloužení doby splatnosti úvěru bylo realizováno v každém jednotlivém případě na základě nově uzavřené smlouvy o úvěru. Podmínkou pro uzavření této nové smlouvy byla úhrada úroku (který byl v případě první smlouvy spotřebitele nulový) a v případě, že byl spotřebitel v prodlení s úhradou předchozího úvěru, též úroků z prodlení, smluvní pokuty a poplatků za upomínání. Každé prodloužení splatnosti úvěru bylo nově uzavřenou smlouvou o spotřebitelském úvěru ve smyslu § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, podle něhož platí: „*Poskytovatel před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru (...) posoudí úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů. Poskytovatel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet.*“ Podle § 86 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru dále platí: „*Poskytovatel při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele posuzuje zejména schopnost spotřebitele splácet (...) na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele a způsobu plnění dosavadních dluhů.*“.
93. Rozsah posouzení úvěruschopnosti spotřebitele tedy musel být takový, aby byl způsobilý ověřit, že byl spotřebitel daný úvěr schopen splatit. Účastník řízení byl proto na základě každé žádosti o prodloužení doby splatnosti úvěru povinen v přiměřeném rozsahu posoudit schopnost spotřebitele splatit úvěr, a to v nové době splatnosti a s novou úrokovou sazbou (která je u prvních úvěrů nulová), a s přihlédnutím ke skutečnosti, že nebyl schopen splatit dosavadní dluh ve smyslu § 86 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru. Jak bylo však zřejmé ze shora uvedených skutečností, účastník řízení tak nečinil a neposuzoval řádně úvěruschopnost ani těch spotřebitelů, kteří požádali o prodloužení doby splatnosti, neboť vycházel výhradně z jejich deklarací o příjmech a výdajích v rámci automatického posouzení úvěruschopnosti. Tento postup účastníka řízení byl o to závažnější, že právě proto, že spotřebitelé nebyli schopni splácet původně poskytnutý úvěr, byla dána důvodná pochybnost o jejich schopnosti splatit nově poskytnutý úvěr a tím spíše měla být řádně posouzena každá žádost o úvěr

⁶² Č. smlouvy [REDACTED] (klient [REDACTED]), [REDACTED] ([REDACTED]), [REDACTED] ([REDACTED]), [REDACTED] ([REDACTED]), [REDACTED] ([REDACTED]), [REDACTED] ([REDACTED]), [REDACTED] ([REDACTED]).

za účelem prodloužení splatnosti předchozího úvěru.

Vyjádření účastníka řízení

94. Účastník řízení se k tomuto skutku nevyjádřil.

Právní posouzení a vyjádření správního orgánu

95. Na základě výše uvedených skutečností má správní orgán za prokázané, že účastník řízení v období od 1.6.2019 do 31.5.2020⁶³ v celém vzorku 7 úvěrových případů, u kterých došlo k prodloužení doby splatnosti úvěru (smlouva č. [REDAKCE] zákazník [REDAKCE], smlouva č. [REDAKCE], smlouva č. [REDAKCE], smlouva č. [REDAKCE], smlouva č. [REDAKCE], smlouva č. [REDAKCE], smlouva č. [REDAKCE]) před uzavřením další smlouvy o spotřebitelském úvěru neposuzoval úvěruschopnost jednotlivých spotřebitelů, když řádně nezjišťoval příjmy a výdaje spotřebitelů. Výše uvedeným jednáním účastník řízení porušil ustanovení § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, čímž se dopustil přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru.

Ad (iv) Jednání se spotřebitelem – nepravdivé informace ve smlouvách o spotřebitelském úvěru, u kterých došlo k prodloužení doby splatnosti úvěru

Relevantní právní úprava

96. Podle ustanovení § 77 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru poskytovatel při komunikaci se spotřebitelem, včetně propagačního sdělení, nesmí používat nejasné, nepravdivé, zavádějící nebo klamavé informace.
97. Podle § 77 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru poskytovatel zajistí, aby obsah komunikace byl a) podán jasným, výstižným a zřetelným způsobem a b) dostačující a přesný a nezastíral, nezlehčoval nebo nezamlčoval důležité skutečnosti, informace nebo upozornění, zejména nepoužíval formulace, které mohou u spotřebitele vyvolávat klamné očekávání týkající se dostupnosti spotřebitelského úvěru a výše jeho nákladů.

Skutková zjištění

98. Jak je uvedeno výše, ze vzorku 36 kontrolovaných smluv (úvěrových případů) bylo 7 smluv, kterými došlo k prodloužení doby splatnosti jistiny předchozího úvěru. Jednalo se o smlouvy č. [REDAKCE] (zákazník [REDAKCE]), č. [REDAKCE] ([REDAKCE]), č. [REDAKCE] ([REDAKCE]), č. [REDAKCE] ([REDAKCE]), č. [REDAKCE] ([REDAKCE]), č. [REDAKCE] ([REDAKCE]), č. [REDAKCE] ([REDAKCE]).
99. Účastník řízení uzavíral s každým spotřebitelem za účelem prodloužení doby splatnosti úvěru novou smlouvu o spotřebitelském úvěru. Tato smlouva o spotřebitelském úvěru byla však zcela totožného znění, v jakém byla uzavírána smlouva o „původním“ úvěru,

⁶³ data uzavření smluv o spotřebitelském úvěru

jehož splatnost byla prodlužována⁶⁴. Ve smlouvě, kterou došlo k prodloužení doby splatnosti spotřebitelského úvěru, tak nebylo fakticky nikterak promítnuto ustanovení 5.4 VOP: „(...) dle této nové Smlouvy o úvěru bude započtena přímo na Váš Úvěr vyplývající z původní Smlouvy.“ Ve smlouvě, kterou se prodlužovala doba splatnosti spotřebitelského úvěru, nebyla nikde uvedena skutečnost, že nově vyplaceným úvěrem bude splacen původní úvěr a tím fakticky dojde k prodloužení doby splatnosti spotřebitelského úvěru, a současně byly v této smlouvě uvedeny následující nepravdivé informace:

- „Druh: bezúčelový spotřebitelský úvěr“ – jednalo se o účelový úvěr, neboť jeho účelem bylo splacení předchozího (původního) úvěru
- „Způsob poskytnutí úvěru: na bankovní účet klienta číslo (...)“ – poskytnutí úvěru neprobíhalo prostřednictvím výplaty na účet klienta, ale byl započten na předchozí úvěr.

Vyjádření účastníka řízení

100. Účastník řízení se k tomuto skutku nevyjádřil.

Právní posouzení a vyjádření správního orgánu

101. Na základě výše uvedených skutečností má správní orgán za prokázané, že účastník řízení v období od 16.5.2018 do 31.8.2020⁶⁵ v celém vzorku 7 úvěrových případů, u kterých došlo k prodloužení doby splatnosti úvěru (smlouva č. [REDAKCE] zákazník [REDAKCE], smlouva č. [REDAKCE], smlouva č. [REDAKCE], smlouva č. [REDAKCE], smlouva č. [REDAKCE], smlouva č. [REDAKCE], smlouva č. [REDAKCE]) ve smlouvě o spotřebitelském úvěru uváděl nepravdivé informace, když uváděl, že se jedná o bezúčelový spotřebitelský úvěr, ačkoli jeho účelem bylo splacení předchozího úvěru a dále že částka odpovídající výši úvěru je vyplacena na bankovní účet zákazníka, ačkoli ve skutečnosti byla započtena vůči nesplacené jistině z předchozího úvěru. Výše uvedeným jednáním účastník řízení porušil ustanovení § 77 zákona o spotřebitelském úvěru, čímž se dopustil přestupku podle ustanovení § 153 odst. 1 písm. d) zákona o spotřebitelském úvěru.

Ad (v) Neposkytnutí informace v případě odmítnutí spotřebitelského úvěru

Relevantní právní úprava

102. Podle § 89 zákona o spotřebitelském úvěru odmítne-li poskytovatel poskytnout spotřebiteli spotřebitelský úvěr v důsledku posouzení jeho úvěruschopnosti, poskytovatel informuje spotřebitele bez zbytečného odkladu o tomto odmítnutí, a pokud je důvodem neposkytnutí výsledek automatizovaného zpracování údajů, nebo vyhledávání v databázi podle § 88 odst. 1, poskytovatel spotřebitele vyrozumí o tomto výsledku a o použité databázi.

⁶⁴ Přijato ČNB dne 19.8.2020 pod č. j. 2020/104471/CNB/650 (soubor 200819_předložení podkladů výzva 6.pdf) – účastník řízení potvrdil, že smlouva zajištěná na kontrole na místě jako soubor contract-[REDAKCE].signed.pdf je ve znění, v jakém ji využívá pro prodloužení doby splatnosti úvěru po celou dobu kontrolovaného období.

⁶⁵ od data povolení k činnosti do data vyhotovení protokolu o kontrole

Skutková zjištění

103. V rámci online žádosti o spotřebitelský úvěr byl spotřebitel do prosince 2019, kdy byl proveden „*redesign formuláře*“⁶⁶ žádosti, povinen zaškrtnout souhlas uvedený níže na obr. č. 9⁶⁷:

Zaškrtnutím tohoto pole níže potvrzujete, že jste si přečetli, rozuměli a souhlasíte se Všeobecnými obchodními podmínkami VIVA CREDIT s.r.o. ("VOP"). Plné znění VOP naleznete [zde](#). Dále jsem se seznámil s informacemi o zpracování osobních informací společnosti VIVA CREDIT s.r.o., plné znění naleznete [zde](#). Dále souhlasím s podmínkami použití služby Instantor. Detailní podmínky naleznete [zde](#). Standardní informace ohledně půjčky najdete [zde](#). Vyplnění registračního formuláře Vám nezaručuje schválení půjčky. Vaše žádost o půjčku bude podrobena rychlému schvalovacímu procesu. Dále souhlasím, že VIVA Credit není povinná sdělovat důvody zamítnutí žádosti o půjčku.

Obr. č. 9

104. V souladu s poslední větou na obr. č. 9 tedy spotřebitelé museli souhlasit s tím, že nemají nárok na informace, z jakého důvodu byla jejich žádost o úvěr zamítnuta. Součástí posouzení úvěruschopnosti spotřebitele bylo však automatizované posouzení jeho žádosti o úvěr, včetně automatizovaného náhledu do databází (Insolvenční rejstřík, Centrální evidence exekucí), v takovém případě byl poskytovatel podle ustanovení § 89 zákona o spotřebitelském úvěru⁶⁸ povinen vyrozumět spotřebitele o tom, že důvodem neposkytnutí úvěru byl „*výsledek automatizovaného zpracování údajů, nebo vyhledávání v databázi*“.

Vyjádření účastníka řízení

105. Účastník řízení se k tomuto skutku nevyjádřil.

Právní posouzení a vyjádření správního orgánu

106. Na základě výše uvedených skutečností má správní orgán za prokázané, že účastník řízení v období od 16.5.2018 do 30.11.2019⁶⁹ neposkytoval spotřebitelům informace o tom, že důvodem odmítnutí poskytnout spotřebitelský úvěr je výsledek automatizovaného zpracování údajů nebo vyhledávání v databázích. Výše uvedeným jednáním účastník řízení porušil ustanovení § 89 zákona o spotřebitelském úvěru, čímž se dopustil přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. h) zákona o spotřebitelském úvěru.

Vypořádání námítky účastníka řízení k uložené sankci

107. Účastník řízení ve svém odporu proti příkazu uvedl, že nesouhlasí s uložením jakéhokoli trestu a nesouhlasí s výší pokuty. Přejde mu vysoká. Účastník řízení pokutu

⁶⁶ Přijato ČNB dne 26.6.2020 pod č. j. 2020/084140/CNB/650 (soubor Viva_Credit_CZ_zmeny.pdf).

⁶⁷ Přijato ČNB dne 26.6.2020 pod č. j. 2020/084140/CNB/650 (soubor Viva_Credit_CZ_zmeny.pdf).

⁶⁸ „Odmítne-li poskytovatel poskytnout spotřebiteli spotřebitelský úvěr v důsledku posouzení jeho úvěruschopnosti, poskytovatel informuje spotřebitele bez zbytečného odkladu o tomto odmítnutí, a pokud je důvodem neposkytnutí výsledek automatizovaného zpracování údajů, nebo vyhledávání v databázi podle § 88 odst. 1, poskytovatel spotřebitele vyrozumí o tomto výsledku a o použité databázi.“

⁶⁹ od data povolení k činnosti do provedení nápravy

nepovažuje za správný druh trestu. Účastník řízení údajně prokázal, že v případě stanovení předpokladů pro stanovení úvěruschopnosti svůj proces upraví tak, aby připomínky správního orgánu zohlednil, i když se s výkladem zákona správním orgánem neshoduje výklad soudní. Zároveň by účastník řízení byl rád, kdyby správní orgán sdílel poměřovací ukazatele, na základě kterých stanoví výši pokuty.

108. K námitce účastníka řízení ohledně výše pokuty správní orgán odkazuje na body 109 až 124 tohoto rozhodnutí, kde je detailně rozebráno z jakého důvodu správní orgán účastníkovi řízení uložil pokutu ve výši 2 000 000 Kč. Účastník řízení v odporu zároveň neuvedl žádné relevantní důvody, které by zdůvodňovaly uložení nižší pokuty, případně alternativního trestu. Správní orgán veškerá rozhodnutí zveřejňuje, jeho rozhodovací praxe je tak předvídatelná a v případě účastníka řízení žádným způsobem nevybočuje ze své praxe.

D. Pokuta

109. Ustanovení § 158 zákona o spotřebitelském úvěru stanoví, že přestupky podle tohoto zákona projednává Česká národní banka.
110. V posuzovaném případě správní orgán prokázal, že se účastník řízení dopustil porušení povinností stanovených zákonem o spotřebitelském úvěru a naplnil tím pojmové znaky přestupků tak, jak je uvedeno výše v jejich odůvodnění, tj. dopustil se v rámci vícečinného souběhu několika přestupků. Správní orgán proto při stanovení výše sankce vycházel ze **zásady absorpce** zakotvené v ustanovení § 41 odst. 1 přestupkového zákona, ze které vyplývá, že v případě, kdy správní orgán ukládá účastníkovi řízení sankci za dva nebo více přestupků projednávaných ve společném řízení, ukládá trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejprísněji trestný. V případě, že zákon stanoví pro sbíhající se přestupky shodné rozpětí sankcí, ukládá potom trest za přestupek nejzávažnější. Správní orgán vzhledem k výše uvedenému aplikoval absorpční zásadu ve vztahu k přestupkům uvedeným ve výroku tohoto rozhodnutí a uložil pokutu pouze za nejprísněji trestný ze všech zjištěných přestupků. Ostatní okolnosti spáchání přestupků, jakož i další skutečnosti jsou potom zohledněny jako okolnosti polehčující či přitěžující a podílí se rovněž na individualizaci výše ukládané pokuty pro konkrétní posuzovaný případ.
111. Účastník řízení svým jednáním spáchal následující přestupky: přestupek podle § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru, přestupek podle § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru, přestupek podle § 153 odst. 1 písm. d) zákona o spotřebitelském úvěru, přestupek podle § 154 odst. 1 písm. h) zákona o spotřebitelském úvěru. Za spáchání přestupku podle § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru a podle § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru lze uložit pokutu do 20 000 000 Kč. Za spáchání přestupku podle § 153 odst. 1 písm. d) zákona o spotřebitelském úvěru je možné uložit pokutu do 10 000 000 Kč. Za spáchání přestupku podle § 154 odst. 1 písm. h) zákona o spotřebitelském úvěru je možné uložit pokutu do 5 000 000 Kč.
112. Správní orgán jako nejzávažnější přestupek hodnotí porušení ustanovení § 86 zákona o spotřebitelském úvěru, tedy přestupek podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) téhož zákona, který byl vzat jako základ pro stanovení konkrétní výše pokuty. Účastník řízení jakožto nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru spotřebitelům **řádně neposuzoval úvěruschopnost spotřebitelů**. Správní orgán uvádí, že jednání účastníka

řízení, za které správní orgán ukládá sankci tímto rozhodnutím, ohrožuje **významný zájem chráněný zákonem, a to primárně veřejný zájem na ochraně spotřebitele před neodpovědným poskytnutím úvěru ze strany nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, které by pro spotřebitele mělo negativní následky (např. insolvenci a s ní související dopady jak ekonomické v podobě ztráty majetku, tak společenské v podobě společenské stigmatizace).**

113. Výchozím předpokladem pro uložení pokuty za přestupky je skutečnost, že správní orgán prokázal, že ke spáchání přestupku ze strany účastníka řízení skutečně došlo. V posuzovaném případě správní orgán prokázal, že se účastník řízení dopustil porušení povinností stanovených v zákoně o spotřebitelském úvěru a naplnil pojmové znaky přestupků tak, jak je uvedeno výše v tomto odůvodnění, tj. dopustil se výše uvedených přestupků.
114. Přestupkový zákon umožňuje uložení alternativních druhů trestů (např. napomenutí). S ohledem na závažnost protiprávního jednání účastníka řízení v tomto konkrétním případě, však nepřipadá aplikace alternativních druhů trestání ani modifikace trestu v úvahu. Jako nejefektivnější prostředek, který zajistí splnění individuálně a generálně preventivního i represivního účelu sankce, se v daném případě jeví uložení pokuty.
115. Při stanovování výše pokuty se správní orgán řídil zásadami uvedenými v § 37 přestupkového zákona, povahu a závažnost přestupku posoudil podle § 38 přestupkového zákona, a přihlédl ke všem polehčujícím i přitěžujícím okolnostem ve smyslu § 39 a § 40 přestupkového zákona. Zároveň správní orgán přihlédl k obecným právním zásadám, zejména k zásadě individualizace sankce a k zásadě legitimního očekávání.
116. **Povaha a závažnost přestupku** je v posuzovaném případě dána zejména významem zákonem chráněného zájmu, tedy objektu přestupku, způsobem spáchání přestupku a významem a rozsahem následku přestupku.
117. Správní orgán uvádí, že jednání účastníka řízení, za které správní orgán ukládá sankci tímto rozhodnutím, ohrožuje především **primární zájem chráněný zákonem o spotřebitelském úvěru**, tedy zájem, aby spotřebitelům nebyly poskytovány úvěry, které nejsou schopni splácet. Účastník řízení tak svým jednáním ohrozil zejména zájem na ochraně spotřebitelů na trhu spotřebitelských úvěrů, což je jeden z hlavních cílů regulace v této oblasti. Správní orgán považuje výše uvedené zájmy v oblasti regulace poskytování spotřebitelských úvěrů za velmi významné, a proto hodnotí společenskou škodlivost jednání účastníka řízení jako velmi vysokou.
118. Co se týče **následků**, resp. **účinků** způsobených protiprávním jednáním, k naplnění skutkové podstaty příslušných přestupků dochází bez ohledu na skutečnost, zda v konkrétním případě dojde příslušným jednáním ke vzniku škody na majetku zákazníků či nikoli, škodlivý následek netvoří znak skutkové podstaty těchto přestupků. Zákonodárce považuje již ohrožení způsobené porušením příslušných povinností za natolik závažné, že k odpovědnosti za příslušný přestupek není třeba vzniku přímé škody. Případné způsobení majetkové újmy jako účinku přestupku tak sice není podmínkou pro vznik odpovědnosti za delikt ní jednání účastníka řízení, bylo by však bráno jako zásadně přitěžující okolnost. Správní orgán proto vznik škody nezkoumal a při úvaze o výši pokuty zohlednil skutečnost, že v souvislosti s vytýkaným jednáním nebyl u nikoho vznik škody ve smyslu hmotné újmy prokázán.

119. K možné **liberaci** účastníka řízení podle ustanovení § 21 odst. 1 a 2 přestupkového zákona správní orgán uvádí, že účastník řízení neprokázal, že vynaložil veškeré úsilí, které po něm bylo možné požadovat, aby přestupkům uvedeným v tomto rozhodnutí zabránil. Správnímu orgánu nejsou známy žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že by účastník řízení vyvinul dostatečné úsilí směřující k zabránění porušení povinností stanovených mu zákonem o spotřebitelském úvěru.
120. Co se týká **majetkových poměrů** účastníka řízení, k 31.12.2021 vykazoval vlastní kapitál ve výši 54 974 000 Kč a výsledek hospodaření ve výši 17 924 000 Kč. K 31.12.2022 účastník řízení vykazoval vlastní kapitál ve výši 57 148 000 Kč a výsledek hospodaření ve výši 21 974 000 Kč.
121. Jako k okolnosti, za níž byly přestupky spáchány, přihlédl správní orgán především ke skutečnosti, že porušení zákona upravujícího práva a povinnosti při poskytování spotřebitelského úvěru mělo u účastníka řízení systémový charakter. U těchto spáchaných porušení účastníkem řízení tak nelze v žádném případě hovořit o ojedinělosti a správní orgán byl nucen k této skutečnosti přihlídnout jako k **přítěžující okolnosti**.
122. Jako **okolnost polehčující** hodnotí správní orgán skutečnost, že s účastníkem řízení nebylo dosud žádné řízení za přestupek v oblasti finančního trhu správním orgánem vedeno a účastník řízení nebyl za žádný přestupek trestán.
123. Při úvaze o konkrétní výši pokuty vzal správní orgán v úvahu jak represivní, tak preventivní účinek ukládané pokuty, když cílem ukládané pokuty je nejen potrestat účastníka řízení, ale též odradit ho od dalšího takového jednání. Správní orgán má za to, že **pokuta ve výši 2 000 000 Kč**, je s ohledem na závažnost jednání účastníka řízení a s ohledem na represivní a preventivní účinek tohoto rozhodnutí přiměřená. Současně v rámci generální prevence dává správní orgán všem subjektům najevo, že jednání tímto způsobem porušující právní předpisy má za následek uložení peněžitého postihu. Správní orgán je toho názoru, že uložená výše pokuty nebude mít takový dopad do majetkové sféry účastníka řízení, aby byl znemožněn nebo ohrožen jeho další provoz.
124. Ze všech výše uvedených důvodů rozhodla Česká národní banka tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

E. Náhrada nákladů řízení

125. Správní orgán v rozhodnutí ze shora uvedených důvodů shledal, že účastník řízení svým jednáním porušil zákon o spotřebitelském úvěru. Účastník řízení tedy vyvolal správní řízení porušením své povinnosti. Ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu stanoví, že povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou uloží správní orgán účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti. Prováděcí právní předpis stanoví výši paušální částky nákladů řízení a výši paušální částky nákladů řízení ve zvláště složitých případech nebo byl-li přibrán znalec.
126. Prováděcí předpis, tj. vyhláška č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů

řízení, svým § 6 odst. 1 stanovuje, že paušální částka nákladů správního řízení, které účastník vyvolal porušením své právní povinnosti, činí 1 000 Kč. Z uvedených důvodů uložil správní orgán účastníkovi řízení k úhradě náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí lze podat podle ustanovení § 81 správního řádu ve spojení s ustanovením § 152 odst. 1 správního řádu rozklad u České národní banky, Na Příkopě 28, 115 03 Praha 1, a to prostřednictvím sekce dohledu nad finančním trhem II. Lhůta pro podání rozkladu činí podle ustanovení § 83 odst. 1 správního řádu ve spojení s ustanovením § 152 odst. 5 správního řádu 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí. O rozkladu proti rozhodnutí České národní banky rozhoduje bankovní rada České národní banky.

Ing. Ladislav Kročák
ředitel
sekce dohledu nad finančním trhem II
podepsáno elektronicky

Mgr. Luděk Pestr
pověřený řízením odboru správních řízení
a odborností na finančním trhu
podepsáno elektronicky